

Poklona plačana v gotovini.

Domoljub

Cena L 0.50

„Slovenčev
koledar“
v vsako
hišo!

V Ljubljani 8. oktobra 1941-XIX

Leto 54 • Štev. 42

NA POT
R MAŠI

Belokranjska
dekleta, ali
veča po svoj
lepi narodni
noši, se od
pravljajo v
ranem jutru
k službi božji

CUDOVITOSTI VODE

Voda je za živa bitja nepogrešljiva. Vsa živa bitja jo rabijo za svoj obstanek, vendar na toliko in toliko različnih načinov. Kakor je znano, je voda sestavljena iz dveh prvin: iz vodika in kisika. Živa bitja se namreč hranijo s snovmi, ki med drugim vsebujejo tudi ogljik, vodik in kisik. Ko živa bitja zaužijejo snov porabijo, spremeni jo ostalo v vodo in ogljikov dioksid ter vse to nato izločijo. Tako se zgodi, da živa telesa pomnožujejo količino vode, ki se nahaja v svetu, pomnožujejo ga iz vodika in kisika, ki se nahajata v raznih spojinah.

Toda treba je pomeniti, da je voda v neprestanem krogoobratu. Komaj jo izloči živo telo, že mora spet nazaj, da z njeno pomočjo raste, živi in človek gradijo svoje telo.

Vzamemo za primer jabolko. Tudi jabolko je neko živo bitje, ki biva kakor mi ter pije in se hrani kakor mi. Vodo, ki jo vsebuje jabolko, si je jabolko deloma samo naredilo iz vodika in kisika, deloma pa mu je to vodo dobavila jablana po svojih sokovnih cevih. Kakor jabolko, tako so tudi drugi sadeži napolnjeni z vodo. Jabolko ima v sebi običajno 82 odstotkov vode. Od sto delov v jabolku je torej 82 delov čiste vode. Kar je ostalega, to je 18 odstotkov, je v resnici pravo jabolko. Jagode, vsi jih poznate, se pri tem še bolj odlikujejo. Vsebujejo namreč v sebi 90 odstotkov čiste vode. Mleko, ki ga tako radi pijemo, vsebuje 87 odstotkov vode. Torej le 13 odstotkov je redilnih snovi! Čelo moka, o kateri je pač vsakdo prepričan, da ni v njej niti kapljice vode, vsebuje 12 odstotkov vode. Precej več je ima kruh, namreč 43 odstotkov. Zelo veliko je vsebuje tudi krompir, to je 75 odstotkov, jajce 65 odstotkov ali dve tretjini, riba 80 odstotkov. To nam dokazuje, da je naša hrana prav za prav v glavnem sestavljena iz vode.

Nekaj edinstvenega nam pa pove primer kumare. Zgovorno nam kaže, kako čudovito se živa bitja sestavljajo. Kumara je namreč skoraj vsa iz vode. Le pet odstotkov ima trde snovi. Vse ostalo je voda.

Če bi človek vzel, da bi s samo petimi odstotki trdne snovi zgradil nekaj tako trdnega kakor je kumara, in ki bi držalo ne samo lastno težo, ampak tudi devetnajstkratno težo vode, bi rešil zelo veliko vprašanje.

Rastline so to vprašanje rešile. One znajo izpremeniti vodo v trdno snov, kakor nam to pove primer kumare. Je še toliko drugih primerov, ki se jim moramo tudi. Nobena se tako močno svetilka, ki jo je izumil slovenski razum, se ne da meriti s svetlobno jakostjo, ki jo da od sebe kresnica. Noben stroj, še tako velik in mogočen, ne bo nikoli mogel doseči sile, ki jo da od sebe mišica živali ali človeka. V vsakem izmed naštetih primerov nam daje narava čudovit nauk modrosti in moči.

Omenili smo, da vsebuje krušna moka samo 12 odstotkov vode. Torej ima 88 odstotkov trdne snovi. In vendar moka ne more stati pokonci sama, treba jo je spraviti v vrečo. Omenili smo tudi, da ima kruh 65 odstotkov vode. Kruh, ki ima veliko več vode, stoji pokonci, moka, ki ima več trdnih snovi kot kruh, ne more stati pokonci! Še več vode ima krompir, še več kumara, in vendar se drže trdno pokonci!

Iz vsega tega se učimo le to, da se voda nahaja skoraj v vsakem bitju, v vsakem živem telesu, in sicer v prav veliki meri. Voda je torej za živa bitja prav življenjske važnosti. Brez vode si življenja misliti ne moremo. Sicer si pa kraj brez vode težko predstavljamo. Tudi če tako suh zrak vsebuje veliko vode, še tako trda snov ima vendarle vsaj nekoliko vode. Mnogokrat rabijo znanstveniki v znanstvene namene popolnoma suho steklo. 99 odstotkov ga lahko osuše; več ga ne morejo.

Voda ima pa tudi drugo zelo važno lastnost, da namreč raztaplja razne snovi. Težko je najti snov, ki je ne bi voda, čeprav počasi raztopila in odplavila. Ta lastnost vode ima za posledico velike spremembe na zemlji. Voda spreminja oblike zemlje.

Če bi hoteli pomen vode popolnoma opisati, bi morali prikazati celotno življenje, kajti povsod v življenju ima voda svojo vlogo. Stari grški pregovor pravi, da je voda najboljša, kar je. Precej resnice je v tem. Vsaj v toliko, kolikor vemo, kako je voda važna za živo bitje.

Ali ste plačali 11 lir za »Slovenčev koledarč? Če še ne, storite to takoj po položnici ali pa pri našem zastopniku!

Naročniki! Bralci! Zastopniki naših listov!

Potrudite se in naberte čim več naročnikov »Slovenčevega koledarja«

Le do 15. oktobra imate še čas!

Naj ne bo hiše, ki bi koledarja ne imela! V koledarju bo toliko zanimivega, koristnega branja, priročnih tabel, da bo to izredno knjigo gotovo moral imeti vsak vse leto pri rokah — tako študent kakor profesor, uradnik, trgovec, industrijec, delavec in kmet. — Vsem bo vedrilo in najboljši svetovalec. — Zato na vztrajno delo!

Vsaka fara mora imeti dvakrat toliko naročnikov kot lansko leto!

„Domoljuba“ za par mesecev zastoni!

Vsak, kdor se že sedaj naroči na „Domoljuba“ za celo leto 1942 in plača celoletno naročnino 18 Lir tudi že sedaj — bo dobival ta najboljši slovenski tednik do konca tega leta zastoni.

Vsak redni naročnik „Domoljuba“, ki plača naročnino za celo leto v naprej najkasneje do 31. januarja, je zavarovan po posebnem pravilniku za primer požarne nesreče za 380 Lir.

Ne pozabite! „Domoljub“ je najboljši slovenski tednik!

Ali ste že naročili „Slovenčev knjižnico“.

ki obsega 24 knjig, od katerih bo vsaka veljala le 5 Lir? — Knjige bodo sledeče:

1. Jalen: *Trup brez zvonca*. Krasna lovsko-planinska povest. 2e izdaja.
2. Deledda: *Marianna Siru*. Sardinjska povest slavne pisateljice. Zgodba o ljubezni premožne deklice in razbojnika.
3. Björnson: *Detelja s prizmo*. Dve sonetni vaški zgodbi, ki vam bodo pravi užitek za dolge zimске večere.
4. Vieser: *Podkrovniki gospod*. Zgodovinska povest iz Koroške pred 500 leti.
5. Nemcova: *Pravljice*. Svetovno znane pravljice za stare in mlade.
6. Ervestad: *Mož, ki je uropal mesto*. Napeta detektivska povest o znanstveniku, ki je postal tat.
7. Claes: *Pokojni župnik Kempena*. Veder in zanimiv roman visoke vrednosti, o zgodah in neizgovornih gospoda Kempena.
8. Bevk: *Vodomer*. Kmečka povest enega največjih naših pisateljev.
9. Wast: *Zlato vojnega jada*. Roman o judovstvu, njegovem denarju in skrivnostih.
10. Pellico: *Moje jado*. Znamenita dokumentarna knjiga velikega italijanskega pisatelja iz prejšnjega stoletja.
11. Haggard: *Brezlani ledeno dobo*. Roman znanega Haggarda iz davne preteklosti slovenske zgodovine.
12. Lavrenčič: *Vojska iz kance*. Mladinska povest s slikami.
13. Jalen: *Oskar Marka*. Najlepša slovenska pastirska povest.
14. Osendowsky: *Ljudje, živali, bogovi*. Senzacionalni opis pisateljevega potovanja po Mongoliji in skrivnostnem Tibetu.
15. Biggers: *Zametne opake*. Napet kriminalni roman, v katerem ima glavno vlogo slavni Charlie Chan.
16. Bonelli: *Črna krila*. Zgodovinski roman iz časa križarskih vojsk.
17. Malešič: *V zatnem polju roža*. Zelo lepa domača povest o uspehih in neizgovornih mladi ljubavi.
18. Bourget: *Ljubezen, ki ubija*. Pretrajni roman velikega francoskega pisatelja.
19. Konstantin: *Baj Ganje*. Najboljši bolgarski krimi nam tu popisuje, kako je Baj Ganje romal po Evropi in kaj je vse doživel.
20. Grossi: *Marco Visconti*. Velik zgod. roman iz srednjeveške Italije.
21. Campa: *Krščan kotraj Bleda*. Lepa ljudska povest našega mladega in že priznanega pisatelja.
22. Rohmer: *Skrivnost dr. Fu-Ma-Huaj*. Silno napet kriminalni roman o zločinskem Kitajcu Fu-Ma-Huaju, ki ga lovijo detektivi.
23. *Knjiga naravotv.* V njej bodo zbrani važni nasveti za gospodinjstvo, gospodarstvo, poljedelstvo in sploh za vsakega zlasti glede zdravja.
24. Pierre Benoit: *Veliki jaz*. Roman iz irske zgodovine o veliki domovinski ljubezni.

Pridružujemo si pravico, da iz smiselnih razlogov, lahko knjige nadomestimo z drugo.

Če naročite vsaj polovico zbirke (t. j. 12 knjig) boste dobivali knjige na dom brez doplačila poštnine. — Knjige lahko plačujete mesečno v naprej po 10 Lir. Vsakih 14 dni nova knjiga.

Kdor naroči vseh 24 knjig bo dobil 25. knjigo zastoni!

Petindvajseta knjiga bo prelepa povest iz življenja Eskimov in nosi naslov »VELIKI BELI MOLK«.

Naročite „Slovenčev knjižnico“ takoj!

Knjige dobite pri naših zastopnikih!

Zastopniki pridobite čimveč naročnikov na svojo zbirko. — Prodajajte knjige pred cerkvijo.

JOŽE RAZOR

Nazaj več ne gremo

roman

In tako je slonel Marija, tista Marija, ki je tako dolgo hrepenela z vso svojo dušo po Grašiču, na prsih njegovega sovražnika, medtem ko je Grašič sedel na trdi klopi jetniške sobe in mislil na hudobijo ljudi. Zdelo se ji je, da se je pomirila in da pada v neko sladko spokojnost in omamo. Ni se branila, ko jo je odvedel k zofi in jo objel. Nenadoma ji je stopila pred oči Grašičeva podoba. Za trenutek se je zgrozila nad seboj. Toda to je bilo res samo za trenutek. Takoj nato ji je stopila pred oči grozna resnica: Grašič je morilec! Zaprla je pred to mislijo oči. Njeni čuti so otopeli, roke so ji postale negibne, njena zavest je padla v pozabo. Ves svet je izginil iz njenega spomina, ničesar okrog sebe ni videla več. Zrla je le dvoje strastnih oči nad seboj, ki so bile kakor oči jastreba, ki zre na svojo žrtev in ji trga srce iz telesa. Nato so izginile tudi te oči. Zagrnil jo je vroči mrak. Brez moči je padla niže in niže, dokler si ni njen angel varuh pred vrati sobe zakril oči s perutnicami ter zakopal nad oropano nedolžnostjo.

Zunaj je medtem najhujšana množica navalila na župnišče. Zadnji hip se je posrečilo nekaterim možem, da so rešili skozi vrh sivolasnega župnika, ki ni hotel zapustiti župnišča.

»Ne grem od tod, rajši pretrpim smrt! Moje mesto je tukaj, tu me veže služba; kdor koli me išče, se mu moram staviti na razpolago. Svojega službenega mesta ne smem zapustiti!«

»Gospod župnik,« ga je prepričeval Pogačar, »zdaj ne gre za nobeno službeno ali neslužbeno mesto, zdaj gre za smrt ali življenje. Korist vaše službe zahteva, da se rešite.«

»Gremo, gospod župnik, skrajni čas je!« je pritisnil drug možakar in porinil župnika skozi vrata na hodnik. Tam so jih čakali še štirje drugi možje, ki so naglo obkolili župnika in ga tako rekoč nesli dol po stopnicah in skozi vrt na prosto, na varno.

Množica je že v tem udrila v župnišče in iskala župnika. Ker ga ni našla, je takoj začela ropati in razbijati. V manj ko pol ure je bilo župnišče opustošeno. V strasti uničevanja razpaljena masa je ob koncu zanosila na hodnik staro pohištvo, ga polila z bencinom in zažgala. Ognej se je z naglico širil in zajel kmalu celotno župnišče. Nihče se ni gnil, da bi gasil. Mogočni zublji so začeli švigati izpod strehe. Ognej je širil okrog sebe neznosno vročino. Podivjani ljudje so drveli po ulicah Rožnega dola, ropali po trgovinah in pretepavali vsakogar, kdor se jim ni pridružil. Padlo je že tudi nekaj težje ranjenih ljudi. Po vsem Rožnem dolu je vladal nered, vladala je že prava revolucija. Glas o tem se je bliskovito razširil tudi po drugih krajih. To je bil znak, da so se slični neredi tudi tam začeli. Kar nenadoma se je skoraj cela dežela znašla v ognju upora delavskih množic. Stvar je postala nad vse resna. Zdaj ni mogla oblast več mirno gledati na početje komunistov.

Močno trkanje na vežna vrata je spravilo Vagnerja pokonci. Odhite! je na hodnik. Ni maral, da bi slišala Marija in morebiti prehitro spoznala njegove vloge.

»Gospod inženir, stvar gre v redu naprej. Prosvetni dom je požgan, župnišče gori, trgovine so izropane.«

»Ali je kje kak odpor?«

»Nikjer nobenega. Množica je popoln gospodar položaja. Naši ljudje obvladajo in vodijo množico pri njenem uničevanju.«

»Dobro. Nadaljujte, kakor je sklenjeno, po načrtu. Ali so šla sporočila tudi v druge kraje?«

»So šla, in so prišli že ugodni odgovori.«

»In ti se glase?«

»Povsod plamt! upor proletarskih množic, ki uničujejo kapitalistične ustanove in se pripravljajo za prevzem oblasti po krajevnih sovjetih.«

»Prav dobro. Nadaljujte! In oblast? Ali je kaj novic o njenem stališču?«

»Doxdaj še nobenih. Zdi se, da si ne upa poseči vmea, ker se boji premoči delavskih mas.«

»Dobro. Lahko greste s sporočili: brezobzirno nadaljujte z uničevanjem nasprotnika!«

Vagner se je vrnil v sobo, kjer ga je pričakovala Marija.

»Povej mi, Rudi,« ga je vprašala, »kdaj se bova zmenila z domačimi. Tako mi je težko zaradi tega...«

»Čimprej, čimprej, moja draga. Kakor hitro bo teh neredov konec, se bova vzela.«

»Tako sem vesela, da si se spremenil, Rudi. Vedno sem si tega želela, vedno sem za to molila.«

»Tudi takrat, ko je prihajal Grašič k tebi?« jo je podražil.

»Rada sem imela Grašiča, ne morem tajiti, vendar je zdaj vse končano. Kako se je vse spremenilo! On, ki sem ga smatrala za tako dobrega in idealnega, je postal morilec. Ti pa, ki si bil brezbožnik (ne ugovarjam, če je pa res), in ki sem se ga tako bala, pa si postal moj, moje vse!«

»In ti si bila to vedno menila.«

»Povej mi Rudi, ali boš res pusil vse kar je bilo v preteklosti? Tako me skrbi.«

»Draga, ne skrbi! Saj sem že. Če je še kaj ostalo, bova skupaj poplula in očistila, kajne?«

Pomirjena se je prepustila njegovi volji.

V tem so se naglo in z ropotom odprla vežna vrata. Vagner je planil pokonci. Takoj nato so se odprla vrata v sobo, na pragu se je pokazal zaprašen mož in brez sape izjavil:

»Petsto mož orožništvu in policiji je nenadoma prišlo in naskočilo naše ljudi. Dali smo povelje, da se branijo in da nadaljujejo brezobzirno v smislu vašega naročila...«

»Tiho, prekleto!« je zavpil Vagner. »Ne vidiš, da nisem sam?« je tiše pristavil. »Dajte takoj povelje za razdelitev orožja med ljudi. Streljajte brezobzirno. Zdaj gre za res.« To je že povedal zunaj na hodniku, da ga Marija ne bi slišala.

Toda Marija je vse razumela. V hipu se ji je razodela vsa groza resničnosti. Torej Vagner daje naročila za vse, kar se godi! Vagner vodi stavko, Vagner je dal naročilo, da se požigajo hiše in ropajo trgovine, Vagner je dal zažgati župnišče, Vagner, Vagner, Vagner... In ona... žrtev podle igre, izigrana, onečastena od zločinca! In Grašič... morilec. Tako se je vse končalo, vse v blatu...

Tiho, brez vsake besede je padla nezavestna po tleh, kakor pokošena cvetka.

V tem se je vrnil Vagner s hodnika. Skočil je k nezavestni Mariji, jo dvignil na stol ter ji močil čelo. Zavedela se je. Srepa je zastirmela v Vagnerja in ga gledala dolgo, dolgo.

»Marija, ali ti je slabo?«

»Proč, proč, zločinec, morilec, zdaj te poznam do dna tvoje duše!« je zavpila obupno in blazno. »Podlež, ti se nisi bal bližiti spreobrnenje, samo da bi mi vzel nedolžnost. Proč, zdaj te poznam!«

»Marija, motiš se...«

»Ne, ne motim se. Ti si kolovodja vseh zločincev, in jaz neumnica nisem verjela Grašiču, ampak tebi, zločincu vseh zločincev. Da, zdaj vem, Grašič ni morilec, in slutim, da je tudi to tvoje podlo delo. Podlež, vrni mi nedolžnost, vrni mi Grašiča, podlež, podlež, podlež, stokrat podlež!«

Dekle je vpilo na ves glas, da se je slišalo tudi izven hiše.

»Tiho, prismođa, če ne, ti bom zavezal gobec!« je zavpil srdito Vagner.

»Ne bom tiho, še bolj bom vpila: ti si zločinec, ti si morilec, ti si podlež!«

Kakor blazna je skočila proti vratom, odrihnila Vagnerja, ki ji je hotel zastaviti pot ter zbežala na ulico.

»Moj Bog, kam naj zdaj grem? Vse je izgubljeno!«

Kakor senca je pritavala domov in se vrgla materi v naročje.

»Mama, mama!«

»Kaj ti je, dete?«

»Velik greh sem naredila. Pregrešila sem se zoper Grašiča, dvakrat pregrešila. Verjela sem, da je morilec, čeprav ni, nikoli ni. Potem pa... grešila sem proti zvestobi do njega.«

(Nadaljevanje sledi.)

V ZNAMENJU POLMESECA

Pred več nego 1300 leti je začelo iz Arabije prodirati novo vero, ki ga tedaj svet še ni poznal: mohamedanstvo ali islam. Začel ga je oznanjati štiridesetletni arabski trgovec Mohamed. Arabija je bila v dobi pred nastopom Mohameda pod raznimi vplivi. Dočim je bila seveda Arabija močno pod krščanskim vplivom, enako tudi južna, pa so bile osrednje pokrajine bolj ločene od ostalega sveta in niso podleglo tujim vplivom. Tu se je tudi obrnila prvotna arabska vera, ki ni bila poganska, kakor to mnogi danes mislijo. Res je, da se je širilo tudi malikovanje, vendar pa je ugotovljeno, da so stari Arabci pred nastopom Mohameda verovali v eno samo Najvišje Bitje, v Alaha, ki je večni, nespremenljiv, avarnik sveta, bo poplačal dobro in kaznoval hudo. Je milostljiv in dober.

To vero v enega Boga so začeli v Arabiji izpodkopavati razni malikovalski pokreti, proti njim so pa nastopili tako imenovani Hanifi, ki so zagovarjali vero v enega Boga in podčrtavali potrebo verskega in npravnega življenja. Član tega verskega pokreta je bil tudi Mohamed, ki je nastopil 610. po Kristusu.

O Mohamedovi mladosti je malo znanega. Legenda ga je poveljala na razne načine. Tako pravi mohamedansko sporočilo, da je leta 610. videl velikansko prikazen, ki mu je velela, naj oznanja nauk v imenu Gospoda, ki je ustvaril svet in človeka.

Mohamed je res začel v mestu Mekki oznanjati verski nauk. Ker je nasopil proti oduševanju in izžemanju, so se mu pridružili začetkoma nižji sloji, reveži, sužnji. Oznanjal je vero v enega Boga ter nastopil proti malikovalstvu. Prav tako je nastopil proti socialnim krivicam, ki so se godile revežem, zahteval pa molitve in miloščino.

Zadel pa je na hud odpor v Mekki, zato je zbežal v drugo mesto, Medino. Tu je svoj verski nauk, ki je neka sestavina judovstva, krščanstva in stare arabske vere, še izpopolnil. Navezal ga je na Abrahama, ki da je praoče vseh Arabcev. Abrahamovo vero je proglasil za edino pravo vero. Nadel si je nalogo, da z vojaško silo zavzame Mekko, odkoder je bil pregnan, in da tam uvede pravo vero.

Kot glavno versko resnico je Mohamed proglasil vero v enega samega Boga, kar je izrazil v stavku: »Ni Boga razen Alaha in Mohamed je njegov prerok.« Vsak mohamedanec mora dnevno vsaj enkrat izpovedati na ta način svojo vero v Boga.

Druga glavna resnica, ki jo je proglasil Mohamed, je resnica o razodetju po prerokih in po svetih knjigah. Preroki so štirje: Noe, Lot, Abraham in Mojzes. Peti in najpopolnejši prerok je Jezus. Islam je edino vero, ki pozna Kristusa. Njemu pripisuje vse, kar mu pripisuje krščanstvo, le božanstva mu ne priznava. Vendar je ta nauk o Kristusu samo v Koranu (mohamedanski sveti knjigi), med verniki pa ni znan.

Neboša si je Mohamed predstavljal kot kraj telesnega uživanja, sredi žlahtnih sadežev, žuborečih studencev, mlečnih in medenih potokov, kjer ne bo ne vročine in mraza.

Verske dolžnosti je naložil Mohamed svojim vernikom z molitvijo in postom. Tako za molitev (salat) kakor za post (šiam) veljajo strogi predpisi. Tudi je predpisal Mohamed še posebno miloščino (zakat), ki se je smatrala kot verski davek in iz katere so se podpirali reveži, ter tako imenovani hadži, to je romanje v Mekko. Vsak mohamedanec mora enkrat v svojem življenju potovati v Mekko. Za to romanje je določen poseben mesec. Vernik se lahko izogne romanju z odkupnino ali pa s tem, da pošlje svojega zastopnika.

Mohamed je tudi oznanjal nauk o eni sami državi, v kateri naj se združijo vsi muslimani. To je tako imenovani Džihad. Mohamedu in njegovim naslednikom se je res posrečilo, da so zavajevali velik del Azije in Afrike in združili vse to v eno samo državo. Toda v teku zgodovine je ta država razpadla v več drugih držav. Pozneje se ni več posrečilo, da bi se mohamedanci združili v eno samo državo.

Kraljevi zaklad

Živel je nekoč v Egiptu kralj, ki mu je bilo ime Ramzinitus. Bil je ta kralj pravično bogat, zato je imel večer strah pred tatovi. Nekega dne pokliče zelo velikega zidarja in mu naroči, naj zgradi sobo iz kamna, ki ne bo imela nobenega okna, pač pa ena sama železna vrata. Kralj pa ni opazil, da je zidar postavil en kamen tako, da ga je bilo lahko potegniti iz zidu. Preden je umrl, je zidar razodel svojo skrivnost otrokom, in ti so skozi to luknjo kradli denar, kadar so ga potrebovali.

Kralj Ramzinitus je hodil večkrat v to zadržano dvorano in tam šel svoj denar. Kmalu je zaznal, da ga primanjkuje. Razjel se je in nastavljal past, da bi se nesramni tat ujel. In res, nekoč se je tat ujel v past. Ker se ni mogel rešiti, pravi svojemu bratu:

»Jaz sem zgubljen, ne morem se rešiti iz pasti. Vsaj ti se reši! Ubij me in tako ne bo nihče vedel, kdo je bil tukaj.«

Brat mu je odsekal glavo, jo odnesel iz dvorane in jo pokopal. Ni pa imel miru, kajti telo je ostalo nepokopano. Egipčani so dali namreč zelo veliko na to, da so bila njih telesa pokopana.

Kralj Ramzinitus je dal obesiti mrtvo truplo pred palačo in zraven postavil stražo. Vedel je namreč, da bodo prej ali slej prišli sorodniki ponj.

Brat neurečnega tatu je tedaj prišel mimo. Pred sabo je gnal osla, ki je bil natovrjen s vinom na polnjenimi mehovi. In prav ko je bil pred truplom mrtvega brata, je odprl enega izmed mehov. Vino je začelo teči po tleh in brat je začel obupno klicati na pomoč.

Stražarji so pritekli in mu pomagali, za kar jim je on dal poln meh vina, ki mu je bil primešan usipavni prašek. Vojaši so pili vino in kmalu vsi zasopali. Tako je on mogel odnesti na varno truplo svojega brata. Straža je potem pripovedovala kralju, da je truplo izgubilo na žaroben način, ker ni hotela priznati, da je pila in zasopala.

Kralj Ramzinitus pripovedovanju stražarjev seveda ni verjel. Vedno bolj je luhtal in premišljal,

kako bi odkril tako premetenega tatu. Končno se je domislil zelo prebrisane zvijače.

Izdal je odlok in razglasil, da bo dal svojo hčerko za ženo tistemu, kdor bo najboljšo odgovoril na nekatera vprašanja. Toda vsi so morali odgovarjati v temi, da bo na ta način kraljčina res izbirala po modrosti in ne po znanosti. Hčerki pa je kralj razodel, za kaj gre, in ji naročil, naj vsakega sprašuje o tem, kar je kdaj naredil najbolj težkega in nemogočega.

Zidarjev sin, brat neurečnega tatu, je tudi hotel poskusiti srečo. Slutil pa je, da se za vsem skriva past, zato si je dal narediti umetno roko, vendar tako spretno, da se je zdel resnična. Vzel je s seboj in odšel ponoči proti kraljevi palači. Ko pride na vrsto in dobi vprašanje, odgovori, da je bilo najtežje delo, ki ga je opravil, takrat, ko je za nos potegnul kraljeve stražarje.

»Ali res?« vpraša začudena in zavzeta kraljčina, ki je takoj vedela, s kom govori; »Medaj ste vi res najbolj hraber in prebrisan izmed vseh, in jaz vas hočem imeti za moža. Dajte mi vašo roko!«

Fant pa je iz kraljčinega glasu spoznal pomen tega povabila. Z veliko spretnostjo, ne da bi to kraljčina opazila, ji je dal umetno roko, in ko jo je kraljčina zagrabila, jo je kar njej prepustil, sam pa je prav tisto in neopazno smuknil iz kraljeve palače, še preden se je kraljčina zavedela in zavpila na pomoč.

Kralja Ramzinitusa je pretresla tolika prebrisanost in modrost. Zakaj ne bi zares dal hčerke tako modremu možu za ženo? Izdal je drug odlok in v njem resno razglasil, da obljublja tistemu, ki je bil tako prebrisan, ne samo odpuščanje, marveč tudi svojo hčerko za ženo.

Zgodovina pripoveduje, da se je zidarjev sin temu povabilu odzval in prišel v kraljevo palačo, kjer so ga že čakale bogato obložene mize, ob njih pa slavnostno običeni svatje. Sredi njih ga je pričakovala obljubljena kraljčina, lepa kakor pravljica pomladi.

Oba sta živila nato prav srečna in zadovoljna do visoke, visoke starosti.

Lesk na črnem žametnem odpravišču, če namoliš črno volneno krpo v črni kavi in z njo previdno brišeš lesketajoča se mesta.

Kruh ohraniš dalj časa svež, če ga hraniš v pločevinastih posodah.

Kdo je najmočnejši?

Nek indijski modrijan se je sprehajal zvečer ob bregovih svete reke Ganges. Mimo njegove glave nenadoma prileti sova, ki je držala v svojem kljunu miško. Ptica se je prestrašila človeka in spustila miško, ki je padla pred obrodusnega modrijana. Ker je bil modrijan do brega srca, je ubogo živalco skrbno pobral, jo nesel domov ter jo tam negoval. Nazadnje se mu je tako priljubila, da jo je spremenil v prelepo deklico.

»In zdaj, moje ljubo dete, si moraš izbrati ženina. Povej, koga hočeš za moža? Jaz moram ugoditi vsaki tvoji želji.«

Modrijanova pohčerenka pravi: »Omožiti bi se rada z najmočnejšim bitjem na svetu.«

»Nič ni močnejšega od sonca,« pravi modrijan. »Torej te bomo poročili s soncem.«

Toda ko sta se oba predstavila soncu, jima ta reče:

»Zal nisem jaz najmočnejše bitje na svetu. Pogledaj tale velik oblak, ki se mi blizu in me bo popolnoma zakril. On je močnejši od mene.«

»Prav,« se obrne modrijan k oblaku; »ti se boš poročil z mojo varovanko.«

»Zal, je še nekoč močnejši od mene,« pravi oblak. »Ali ne vidiš, kako me žene veter in me preganja, kakor se mu zljubi?«

Toda modrijan je ugotovil, da veter ni najmočnejši, da je močnejši visoki hrib, ki se je dvigal visoko v nebo in zastavljal vetru pot ter krotil nevihte.

»Pa vendar,« pravi hrib, »je še vendar nekoč močnejši od mene. Pogledaj miško, ki vrti luknje v moja pobočja in živi, kakor se ji zljubi. Vsa moja veličina ji nič ne more.«

Modrijan je bil žalosten, ker ni mogel potolažiti svoje lepe posinovljenke. Kako naj po-

Dalje na naslednji strani spodaj.

Rabljeva roka

Episal J. Fletcher Ray.

Poslovenil Franc Poljanec

Ker so se ti, ki imajo oblast, te zadnje dni odločili razdejeti in popolnoma uničiti vse spomine, ki pričajo o življenju in milih besedah Jezusa iz Nazareta; in zlasti zato, ker vsak dan raztresajo mnogo brezbožnih laži in gnušob o istem Jezusu, sem jaz, Jožef iz Arimateje, ki sem nekadašnji sedel v velikem judovskem zboru, v roke vzel pisane in zapisal besede, ki so shranjene tu notri.

Okoli devete ure tistega dne, ko so Jezusa iz Nazareta križali, je bilo, da sem prav na Golgoti stotniku Liciniju izročil neki pergament, ki je nosil Pilatov pečat. Tedaj sem nadel na Scipiona Marciala, rimskega legionarja, tistega Scipiona, čigar roka je Jezusa na križ pribila.

To, kar se je zgodilo na vrtu in naslednje dni, beri v Scipionovih zapisih. Vendar je za zame potrebno še nekaj zraven pripisati, saj dobro vem, da jih bo mnogo, ki bodo tem zapisom hoteli vzeti zaupanje in jih imeti za ničvredne, če se jim pazljivosti duhovnikov posreči utti.

Scipio Marcialis je zdaj v moji družini; on je nenavadno velike postave, vročkrven in vzgojen za boj in kri. Vendar mi je pridno in

Pergament je bila ustrojena oslovsko kožo, podobna močnemu papirju. Rabili so jo do novega veka za pisanje važnih listin in knjig. Srednjeveške knjige n. pr. so vse pisane na pergament in zato tako trpežne, da jim stoletja niso mogla prav nič škodovati. Zelo važne listine še danes pišejo na pergament.

kratko služil skoraj dvajset let. In nikoli še nisem gledal moža tako nežnega in sočutnega, kaj šele ponižnega srca, izvemši samo Enega; tistega smo pa križali.

Prav zdajle, ko te besede pišem, gledam na vrtu tega velikana izmed nevernikov. Vence plete iz izbranega cvetja, da z njimi okraši grob Njega, ki ga ljubi bolj kakor življenje. Jaz pa pripoznam glavo v sramu pod izrazelelo hišo. Prišel je k nam Začetni vsi narodov, pa ga nismo sprejeli — še huje: kot hudodelca smo ga nevernikom izdali na križ...

O Suzani, Scipionovi ženi in pravi izraelski hčeri — kaj naj povem? Kdo izmed nas bi jo obsajal? Kdo je ponižnejše hodil pred Gospodom, brez graje v vseh njegovih zapovedih in ukazih? In kaj naj še povem o Nidiji, njeni hčeri, kakor to, da je v njej živi in diha Suzana?

Truplo prvorojenca Herma. Čigar smrt je bila poveljana, leži v grobu zraven groba, v katerem je ležalo telo njegovega Gospoda.

Jožef Sekundus je prav zdaj, ko pišem, zraven mene, moč močen in odkrit pred vsemi ljudmi — vreden privrženec Kristusov. Nad življenje Scipionovo meče senco temen oblak. Ker je toliko skusil ob Jezusovi smrti, se ni nikogar več lotil, ampak je krvavo krivdo vzel nase. Zato je obljubil, da bo pričal in napisal vse, kar so njegove oči videle in ušesa o Kristusu slišala prav od začetka do konca.

Vendar pa zaradi njegovega sina in rodu teh, ki bi za njim prišli, in zato, ker oblastniki hočejo uničiti vsakršni spomin na Jezusa iz Nazareta, ta ura ni primerna, da bi vse objavili. Tisti dan pa, ko se bodo te resnice razodele, če bi o besedah, ki so pisane, kdo dvomil, jaz, svetovalec Jožef, ki Scipiona Marciala prav dobro poznam in za te reči vem od začetka, izpričujem, da je on zares napisal tiste reči, ki so jih gledale njegove oči in poslušala njegova ušesa.

Samo eno stvar bi še rad povedal. O smrti in vstajenju našega Gospoda so se širile razne

govorice. Nekateri pravijo, da Jezus iz Nazareta smrti ni okusil, ampak da ga je na križu prevzela omedlevica. Drugi lažejo o učencih in razglašajo, da so Telo ukradli. Jaz pa dobro vem, da človek, ki je pokopan ležal v grobu, ni bil živ; Telo je namreč ležalo mrzlo kakor parski marmor, niti diha življenja ni bilo v njem.

Bič je razvezal srebreni vezi; sulica je razdejala zlato votlino; in je dragocena življenjska kri odtekla. Zares! Prav do tretjega dne so groba nihče ni dotaknil, razen njih, ki so ga bili zapečatili. To prisegam, ker Nikodem in jaz sva stražila, da nihče ni vedel.

Resnično vem, da je Jezus Kristus bil križan do smrti in ležal pokopan tam pod cipresami. Jaz zdaj vem, da smrt takega, kakor je bil On, ni mogla obdržati, kajti tretji dan ob sončnem vzhodu je vezi razgalo; grob se je odprl in On je odšel odet z lučjo kakor z oblakom. Jaz zdaj vem, da smrt ni večno spanje, kajti tisti dan, ko bodo grobovi izročali svoje mrličke, bom vstal in stopil predenj. In v svojem mesu bom gledal Boga; jaz, tisti Jožef, ki sem sramotil in zaničeval, in ga nisem poznal, ga bom videl in On me bo poznal.

In zdaj: Mojzes je dejal rekoč: »Na pričevanju dveh ali treh prič naj stoji vsaka reč.«

Zato sem izbral Nikodema, izraelskega voditelja, naj priča z menoj. — Amen.

Poročstvo na izvirnem pisanju: Jožef iz Arimateje, Nikodem ben Gorion.

Na grškem otoku Paru kopljejo najlepši snežno beli marmor sveta, ki je prosojen v globino 35 mm, medtem ko ima tako slavn, pri nas najbolj znani prvovrstni, snežnobeli italijanski kararski marmor (statuario primo) samo 25 mm prosojnosti.

Amen pomeni: tako je!
Ben pomeni: sin; torej Nikodem, Gorionov sin.

(Koniec)

d Novo jedilnico in pralnice grade v ljubljanski bolnišnici.

d Znižane vozne na železnici se bodo mogli poslužiti vsi, ki bodo potovali na letošnji Ljubljanski velesejem. Velesejem bo od 4. do 13. oktobra. Na odhodni postaji se kupi cela vozna karta do Ljubljane, in sicer med 1. in 13. oktobrom z veljavo 13 dni za brezplačen povratek. Vsak obiskovalec dobi na velesejmu brezplačno potrdilo o obisku pri blagajni, ko si nabavi vstopnico, ki velja za enkrat L 4.—, za 10 obiskov pa L 15.—.

d Otroci s počitniške kolonije na Rakitni so se 29. septembra zopet vrnili v Ljubljano.

d V prvi gimnazijski razred v Ljubljanski pokrajini se je vpisalo letos 1218 učencev, od teh 776 dečkov in 542 deklet.

d Priznani slovenski slikar France Pavlovec je te dni odprl razstavo svojih najnovejših slik na ljubljanski Gospodarski cesti v Galeriji Obersnelc.

d 70 letnico rojstva je praznoval te dni vrhbosanski nadškof v Sarajevu dr. Ivan Šarič.

Vsak Slovenec, ki le more naj naroči »Slovenčevo knjižnico«. — To je njegova kulturna in socialna dolžnost. Knjige lahko plačujete mesečno

h Občina Petrovo polje je z naredbo hrvaškega notranjega ministrstva dobila ime Schönborn.

h Verižništvo bo kaznovano s smrtjo. Na Hrvaškem so objavili posebno naredbo, po kateri bo odslej naglo sodišče sodilo o kopičenju živil, o verižništvu in drugem takem nečloveškem početju.

h 600 do 700 tisoč hl vina bo imela letos Dalmacija; od tega odpade približno polovica na italijansko področje.

h 15 kg težko postrv je te dni ujel neki ribič v Soči.

h Prvi ramazan. Letos bodo muslimani, ki žive na Hrvaškem, slovesno praznovali svoj praznik ramazan, in sicer prvič, odkar so v neodvisni hrvaški državi. Pri tej priliki bo zagrebški radio imel posebne slavnostne oddaje. Ena teh bo tudi iz nove mošeje, ki so jo pred nedavnim zgradili v Zagrebu.

Ponočnjakom stopajo na prste. V Zagrebu so en sam nedeljski večer prišli 50 oseb, ki so prekoračile policijsko uro. Vsi so bili ostro kaznovani. Kazen znaša do 3000 kun, zaporna kazen pa do enega meseca. Dva ponočnjaka so odpravili v taborišče na prisilno delo.

h Konferenca zastopnikov italijanskih nemških, madžarskih, hrvaških in bolgarskih železnice je bila od 3. do 9. oktobra v Zagrebu. — Hrvaško omrežje bo imelo 6000 km normalnega in 1500 km ozkega tira. Zgrajenih bo 2600 km novih prog.

h 8 smrtjo bodo na Hrvaškem kaznovali kmete, ki ne bodo v določenem času oddali žita, kolikor so ga pridelali več, kakor pa ga smejo obdržati zase, ali pa če bodo žito prodali nepooblaščenim ljudem. Z enako kaznijo bodo kaznovani mlinarji, ki bodo mleli žito skrivaj, in prehranjevalni uradniki, ki bodo mešetarili z žitom, peki in sploh vsi, ki se bodo kakor koli pregrešili proti določilom glede prehrane.

s 12 nadstropij visok nebotičnik namerava zgraditi v Beogradu znani industrijalec Teokarović.

Prenos s 4. strani.

Kdo je najmočnejši?

roči svojo hčerko z neznatno miško? To bi bilo veliko ponižanje.

»Pa vendar le rešitev čisto lahka!« pravi sam pri sebi.

Spremenil je deklico zopet v njeno prejšnjo obliko: v miško. In ljubka in majhna miška je bila zelo zadovoljna, da se je poročila s postavnim miškom, ki ga je stvarstvo priznalo za najmočnejše bitje na svetu.

Kaj je NOVEGA

s Srbija bo zgradila več tovarn za izdelavo olja. Kmetijsko ministristvo je zaradi pomanjkanja olja sklenilo zgraditi več manjših tovarn za izdelavo olja in raznega oljatega semenja in koščic.

s Sklad za podpiranje beguncev, državnih in banovinskih uradnikov in upokojeincev ter njihovih družin. Srbska vlada je zadnje dni izdala posebno zakonsko odredbo, s katero je ustanovila posebni sklad za podpiranje beguncev, državnih in banovinskih uradnikov in upokojeincev in njihovih družin. Sklad je ustanovljen pri Poštni hranilnici, lastnik računa je pa finančno ministristvo. Za izvrševanje zakonske uredbe o ustanovitvi omenjenega pravilnika je izšel tudi že potreben pravilnik.

s Znamke v korist srbskim vojnim ujetnikom bo izdalo in kratkem srbsko pošto ministristvo.

s Novi most, ki bo vezal Beograd z Zemnom, bo izdelan na ta način, da bodo uporabili jekleno sestavo nekega mostu čez Tiso.

s V Srbiji so umrle znane Celjanke: žena stavbenega mojstra Golobančeva, žena bivšega načelnika katastrskega urada Didkova in žena bivšega odvetnika Doboviškova.

g Huda nesreča. 29 letni Ivan Savnik iz štajerske Nove vasi je delal pri nekem mariborskem podjetju. Pri tem mu je padel 600 kg težak kos železa s tako silo na stegno, da mu je nogo zdrobil in odtrgal. Odsekana noga je zletela nesrečniku v glavo. Stanje ponesrečenca je brezupno.

† Podmaršal v pok. Ivan Lavrič

Sele te dni smo dobili sporočilo, da je dne 23. septembra v Zagrebu zatnil svoj oči podmaršal v pokoju Ivan Lavrič plemeniti Zaplaž. Dosegel je visoko starost 92 let. Kot častnik bivše avstro-ogrske armade je dosegel, da Slovenec, generalno čast, kar je tiste čase bilo nekaj nenavadnega ter priča o veliki sposobnosti tega slovenskega moža. Zadnja leta svojega plodnega življenja je preživel v Zagrebu, kjer je umrl. Njegovo truplo so prepeljali v Maribor, kjer so ga dne 27. septembra položili v rodbinsko grobnico. Naj počiva v miru! Zaljubljenim svojcem izrekamo svoje sožalje.

Spremembe v potniškem prometu

Spremembe v potniškem prometu Ljubljana—Novo mesto. V železniškem potniškem prometu se uveljavljajo sledeče spremembe. Od 4. oktobra dalje se vpelje dnevno od Ljubljane do Novega mesta nov potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 19 in prihaja v Novo mesto ob 21.15, odpove pa se zato potniški vlak, ki je doslej odhajal iz Ljubljane ob 21.15 in prihajal v Novo mesto ob 23.08. Vlak ima postanek na vseh postajah in postajališčih.

Sprememba v prometu potniških vlakov na progi Ljubljana—Zalog. V noči od 5. na 6. oktober je stopil na progi Ljubljana—Zalog v veljavo novi vozni red. Po novem voznem redu vozijo na tej progi sledeči potniški vlaki dnevno in v naslednjih legah: Odhod iz Ljubljane ob 6.00, 7.02, 10.30, 12.35, 14.20 in 18.43; prihod v Zalog ob 6.15, 7.17, 10.45, 12.50, 14.35 in 18.58. Odhod iz Zaloga ob 6.22, 7.23, 10.53, 13.21, 15.15 in 19.30; prihod v Ljubljano ob 6.37, 7.38, 11.10, 13.36, 15.30 in 19.45.

Spremembe v potniškem prometu na progi Trebnje—St. Janž na Dolenjskem. Dne 8. oktobra se vpostavi železniški promet na progi Trebnje na Dol.—St. Janž na Dol. Promet potniških vlakov je naslednji: Odhod iz Trebnjega ob 9.50, prihod v St. Janž ob 10.42. Odhod iz Trebnjega ob 14.15, prihod v St. Janž ob 15.07. Odhod iz Trebnjega ob 19.30, prihod v St. Janž ob 20.22. Odhod iz St. Janža ob 6.07, prihod v Trebnje ob 7.00. Odhod iz St. Janža ob 12.58, prihod v Trebnje ob 13.50. Odhod iz Sent Janža ob 18.08, prihod v Trebnje ob 19.00.

m V Ljubljani so umrli: Golob Ana, Josipina Čuden, roj. Rus, upokojeni šolski vodja Josip Maier in akademik Ivan Misjak.

g Triglav na znamkah. Nemška poštna uprava bo za čas od 29. septembra do konca novembra izdala štiri vrste znamk s slikami Maribora, Bleda, Ptujja in Triglava. Te znamke bodo prodajali vsi poštni uradi v Nemčiji.

g Smrtna kosa. V zadnjem času so umrli v Celju: Stanislav Benko, delavec s Pobrežja; Janko Andič, mehanik iz Maribora; Milan Knuš, pleš, ključavničar; Jožef Perše, pomožni delavec iz Trbovelj; Alojz Savli, rudar iz Trbovelj; Tomaž Mesko, natakar; Tomaž Klepač, sedlarski mojster iz Ptujja; Vladimir Sattler, finančni nastavljenec iz Ptujja; Alojzij Avsec, rudar iz Trbovelj in Jožef Radej, delavec iz Relji.

g Pod avto je padel in se pobil do smrti znani mariborski tovarnar pohišiva E. Zelenka.

g Nove cestne napise je dobil Maribor. Poleg označbe ceste imajo tudi številko mestnega okraja.

Obiskovalcem velesejma!

V trafiki v Velesejmski restavraciji (prej Dolničar) lahko dobite in naročite knjige »Slovenčeve knjižnice«, kakor tudi lahko dobite vse druge naše časopise: »Slovenec«, »Slovenski dom« in »Domoljub«.

g V Kapljih ob Dravi so pokopali 81 letnega apokojenega šolskega ravnatelja Ivana Maka, ki je bil doma iz Rožne doline. Na njegovem grobu je govoril najstarejši njegov tovariš, šolski ravnatelj Anton Marinič.

g Nemško učiteljstvo na Gorenjskem. Na vseh ljudskih in glavnih šolah na Gorenjskem se je dne 22. septembra začel redni šolski pouk. V ta namen je s Koroškega prišlo na gorenjske šole 250 učiteljev in učiteljic. Njihovo število pa se bo zvišalo na 300. Učiteljstvo, ki je zdaj nastavljeno na Gorenjskem, je še med dolgiimi počitnicami večkrat obiskovalo kraje svojega prihodnjega delovanja ter je dobilo stike z učenci. Tako zdaj — kakor pišejo koroški listi — to učiteljstvo svoje počitniško delovanje uspešno nadaljuje v šoli. »Vse preveč isto hotenje: nemška beseda, nemška pesem in nemški duh v deželi južno od Karavank naj se spet vrne«.

Najhitrejša riba. Kakor je neki ameriški ribogojec po dolgem raziskovanju dognal, je jastog najhitrejša morska riba. Plava tako hitro, da doseže hitrost 40 km na uro in more s to naglico plavati več ur, ne da bi se utrudil. Izmed sladkovodnih rib pa je ščuka najbolj urna riba. Vendar se z jastogom ne more meriti, ker doseže ščuka le hitrost 16 km na uro.

Svinja — mesojedka. Nekemu kmetu v Thisenu je v zadnjem času na skrivnostno način izginilo več mladih kokoši. Mož si dolgo ni mogel razložiti, kako je bilo to mogoče. Te dni pa je na svoje veliko presenečenje zapazil, kako je njegova najboljša plemenska svinja, ki mu je bila ravnokar vrgla mladice, planila na mlado kokoško in jo brez vseh ceremonij pohrustala. Svinjo je kmet na licu mesta obsodil na trajno bivanje v svinjaku.

Nova najdba pračloveka v Italiji. Odkar vemo, da se v raznih plasteh zemeljske skorje nahajajo le določene okamenine in da moramo človeka iskati le v zadnjih najmlajših plasteh, so postale tudi najdbe pračloveka številnejše. Danes poznamo že nad 40 nahajališč pračloveka. Evropa jih ima največ, zlasti srednja in zahodna. V južni Evropi pa je bil pračlovek poznan dolgo časa že iz Gibraltara, čeprav je gotovo bival na apeniškem in balkanskem polotoku, kjer so zavzemale poledenitve le malenkosten obseg. Pred leti so tudi v Italiji v bližini Rima našli na pračloveka, sedaj pa so v bližini Neapla našli izredno lepo ohranjeno lobanjo, ki so jo strokovnjaki takoj spoznali za pračloveško. Starost lobanje cenijo na približno 70 tisoč let.

V vzhodni Boliviji živi neke plemo v velikih duplih ali žlamorjih starih dreves.

Letna plaša šolskega nadzornika v ameriškem New Yorku znaša 20.000 dolarjev.

SLOVENČEV KOLEDAR

V VSAKO HIŠO!

IZ TRŽAŠKE IN GORIŠKE POKRAJINE

Poroka. V farji cerkvi sv. Lucije na Mostu sta se 29. septembra poročila g. A. Škofar z Loga in gđ. Ema Orbec iz Dobreje. Bog daj obilo sreče!

Smart uglednega moža. Na Banjških je v sredo 24. sept. zjutraj, po daljšem bolehanju mirno izdihnil g. Josip Pertov, veleposelnik v Podlehlem. Banjški, ki je dočkal 77 let, je bil skrben in umen gospodar. Zaslujnega, zavednega in vernega moža, ki je bil po srcu dober in plemenit, so vsi spoštovali in radi imeli. Naj mirno počiva v domači zemlji! Družini naše sožalje!

Se vedno nesrečne granate... V Ravnah v drežniški fari tam gori pod Krmom je 46 letni posestnik Anton Bric nekje izraknil še nerazstreljeno granato. V svoji neprevidnosti jo je začel podrobneje ogledovati in jo je najbrže skušal odpreti. Nenadoma se je nevarno orozje zapodilo in nesrečnega kmeta na mestu ubilo. Zaprta štiri otroke. Skrbnega družinskega očeta in dobrega, kričanskega moža pomiluje vsa vasenka. Oč njegovi nesrečni smrti so se valčani živo spomnili dogodka, ki je zgovorno dokazal njegovo pogumno in pošteno srce. Bilo je pred leti. Pri nekem vačanju je gorelo. Ko je bila hiša že v plamenih, se je obupani lastnik spomnil, da je pozabil denar v gorci izbiti. Čeprav so mu sosedje odsvetovali, je vendar skočil v ogenj, da bi našel denar. Ko je pokojni Bric to videl in spoznal, da je nepremišljeni sovačan v smrtni nevarnosti, je brez oklevanja skočil za njim in ga, sicer že opečenega, rešil iz goreče hiše. Naj mu dobri Bog sedaj ob njegovi nenadni smrti milostno poplaša ta njegov junaški čin!

Poroka na Ledinah. Dne 13. septembra se je na Ledinah poročil Janez Petercel iz znane gostilne na Lužniku z Marijo Jerebovo iz Mrzlega vrha pri Ledinah. Obilo sreče!

Na dopustu umrl. Vojak Rajko Lapajne iz Spodnje Idrije je ves vesel prišel na 30-dnevni dopust. Preden je pa dopust pretekel, je Rajko zbolel. Poklicani vojaški zdravnik je takoj odredil prevoz v vojaško bolnišnico v Gorico. Tam je nesrečni mladi fant, ki je bil rojen leta 1920, nepričakovano umrl in so ga pokopali na mirenskem pokopališču v vojaškem oddelku. Bil je dober fant, tih in miren, prvi iz Sp. Idrije, ki je umrl, ko je služil domovini. Naj počiva v Bogu!

Po nesreči z mrtvaškim vozom. Ko so v četrtek, dne 25. septembra, hoteli z mrtvaškim vozom odpeljati iz naselja Amerika pri Spodnji Idriji pokojno Ivano Hladnik, ženo rudarja Jurija, ki je pred enim mesecem zgubil tudi 84 letnega očeta, na spodajidrijsko pokopališče, so se pri obračanju voza splašili konji. Voz se je prevrnil in sta padla z njega 75 letna Marija Minar, po domače Rupnica, in mladoletni voznik Ludvik Minar. Ker je bil fant pretilak, da bi konja udaril, so ju z vozom vred vlekli več ko 100 metrov po cesti, dokler se jih ni posrečilo ustaviti ljudem, ki so se shajali k pogrebu. Oba, žena in fant, sta dobila precej občutne poškodbe na nogah. Na lice mesta je takoj prihitel zdravnik dr. Braggion in ponesrečencema nudil prvo pomoč. Želimo obema, da bi čimprej okrevala. Zalujoči družini Hladnikovi izrekamo iskreno sožalje.

P Trgatev se je pričela. Oni teden smo imeli sonce. Burja, ki nam je prinesla prav zimsko mrzlot, je pojenjala in spet je postalo toplo, pravo tržaško jesensko vreme. Je to najlepši letni čas v teh krajih, ko narava z obilnostjo povračuje ves trud in znoj, vložen v zemljo. Sonce in toplota sta zelo ugodno vplivala na zoritev grozdja, ki je postalo lepo rumeno, mehko in debelo. Trgatev se je približala in prejšnji ponedeljek se je pričela. Zaenkrat samo v ožjem pasu ob morju in v Istri, dočim na Krasu še čakajo, tam pa so itak vedno dobrih 14 dni za Trstom. Ves prejšnji teden je bilo v vseh od Miramara mimo Trsta tja do Boršta in Doline veselo pripravljavanje na trgatev. Kmetje so čistili sode, jih zamakali in popravljali, da bodo primerni za sprejem dobre kapljice. V ponedeljek so imeli v nekaterih cerkvah še častitljiv star običaj, sv. mašo za trgatev. Takoj po maši pa so ljudje odhiteli v vinograde in sedaj po

njih med tržani odmeva vesel smeh, petje in prijazna govorica starih in mladih, pridne roke naglo režejo sladki sad, ki se v kletih stiska in spravlja v sode. Po vaseh se širi opojen duh po mošti, ki vire in hrbita v sodih ter se izpreminja v vino. Letošnja kapljica bo proti pričakovanju dobra, saj je skrajna res kazalo, da grozdje ne bo dozorelo ter ga bomo morali obrati napol trdega. Šele zadnji teden ga je omehčal temeljito ter mu dal dovolj sladkorja. Tudi glede količine bo trgalev prav dobra, razen seveda tam, kjer je udarila po vinogradih toča.

P Nov grob v Borštu. Po daljši boleznii je odšla v večnost v Borštu pri Trstu Marija Primožič v starosti 64 let. V torek, 23. septembra, so jo domačini v velikem številu spremlili na njeni zadnji poti. Naj ji sveti večna luč, preostali nam naše sožalje!

P Visoke nagrade za peko najboljšega kruha. Na osebno željo tržaškega prefekta Ekse. Tamburinija je razpisal natečaj za peko najboljšega kruha iz enotne moke, pri katerem lahko sodelujejo vse pekarnice. Razpisane so visoke nagrade, in sicer za pekarske obrate: prva nagrada v višini 10.000 lir, druga nagrada 7000 lir in tretja nagrada 5000 lir. Obenem pa so razpisane tudi tri nagrade za pekarske pomočnike, ki se bodo pri tem natečaju najbolj izkazali; nagrade znašajo 5000, 3000 in 2000 lir. Za ta natečaj vlada med pekarskimi obrtniki veliko zanimanja, pravi tako po tudi med občinstvom, saj bodo dobri rezultati natečaja v prvi vrsti prišli v prid konzumentom kruha, ker bodo potem vse pekarnice peklo kruh po doseženem najboljšem receptu.

»Umrl je naš dolgoletni pismonoša...« Iz Kostanjevite na Krasu poročajo: Dne 26. septembra je umrl naš dolgoletni pismonoša Ivan Spazali, po domače Nani. 39 let je služboval kot pismonoša. Pokopali smo ga ob udeležbi cele vasi in mnogih sosedov. Bil je zelo dober in skromen človek. Naš lupni upravitelj g. Zaletel se je med peto sv. mašo lepo poslovil od njega. Podčrtal je zlasti njegovo pošteno delo, ko nam je 30 let nosil pošto, kar je vršil z ljubeznijo in poklicnim veseljem. Ker ni imel lastne družine, je bil tembolj doma v vsaki hiši, kjer so ga radi in prijazno sprejeli. Predvsem je bil pa doma v cerkvi, kamor je zahajal dan za dnem in črpal moč za vztrajnost v dobrem. Umrl je naglo. Ker ga ni bilo h korijeri po pošto, smo hiteli na dom in ga našli mrtvega. Bil je pravkar umrl, zaspal kot pišček v svojem gnezdu. Njegov obraz je bil miren kakor le bilo mirno vse njegovo zaledno življenje. Dekleta in fantje so vse poskrbeli, da je bil pogreb res veličasten. Na grobu mu je govoril šef komenske glavne pošte, ki je rekel, da ga vidi, kako neutrudno koraka s svojo zvesto palico, ki mu je služila vseh 30 let na njegovi vsakodnevni tridesetkilometerski poti, in neločljivim nahrbtnikom, ki je služil za vse, kar so ljudje Nanetu naročili. Naj bo v časti njegov spomin in v miru njegova blaga duša!

Na Sveto Goro so poročali Tržani v skupnem romanju v četrtek 2. oktobra. Udeležba romarjev je bila jako številna.

Opozorilo lovcem!

Če hočete svedeti vse lovske tajnosti, kako pripraviti gonjo na divjad, kako lov organizirati, tedaj je nujno, da kupite knjigo našega znanega pisatelja Janeza Jalena »Trop brez zvoncev«, ki je najlepša lovska povest, v kateri so na čudovito lep način opisane vse zanimivosti iz življenja lovcev in šivali, pa tudi našega rodu iz planinskih krajev. — Ne kupite samo te knjige, ampak se naročite na vso zbirko »Slovenčev knjižarec« (to je 24 knjig), kjer boste v njej našli mnogo knjig, ki Vas bodo vedrile! Vsaka knjiga velja le 5 lir. Kdor se bo naročil na vso zbirko, bo dobil petindvajseto knjigo sastonj! — Preberite današnji oglas!

Najlepšo lovske povesti Janeza Jalena »Trop brez zvoncev« lahko dobite tudi vezano v platno, tiskano na antičnem papirju. Knjiga velja 20 lir.

Električna centrala na Bovškem

Ze več let se govori o veliki električni centrali, ki naj bi se zgradila nekje na Bovškem. Preden so se začela dela za centralo pod Doblarjem, so inženirji in drugi strokovnjaki že proučevali strugo in bregove Soče in druge predpogoje za obsežno elektrarno tu pri nas. S tem iskanjem in tipanjem so bili v zvezi številni načrti, o katerih je znala mnogo povedati ljudska govorica, ki jih je z nabo prirojen domišljijo večkrat približala lepemu svetu bajnih pravljic. Po nešteti zamislih, proučevanjih in projektih se zdí, da so merodajni krogi prišli sedaj do končnega načrta, ki ga bojezo izgraditi. Kolikor se da presoditi iz dosedanjih začetih del in izvedeti od podjetnikov, bo srce te nove orjaške elektrarne, ki bo tretja, katero bo napajala in ji dajala življenjsko moč naša brhka hči planin, nad Čezsočo v Jablanici. Tam bojezo z močnim jezum zajeti in zagrabiti Sočine vode. Potem bodo prevrtali Polovnik in bodo po tem podzemeljskem rovu speljali

Ali ste plačali 11 lir za »Slovenčev koledar«? Če se ne, storite to takoj po položnici ali pa pri našem zastopniku!

Soča do Trnovca, kjer bo stala električna centrala. Tam bo uklenjena Soča z visokim padcem padala na velike turbine, jih gnala in s svojo silo ustvarjala električno moč, to čarovniško silo vsakega modernega obratovanja in življenja. Na obeh koncih — na čezsoški strani in na Trnovem — so pričetna dela v živahnem razvoju in je zaposlenih precej delavcev. V Bovcu že mislijo na prehrano teh ljudi in so navozili zanje že moko. Na Trnovu pa imajo prepeljati te dni več tisoč kvintalov cementa, s katerim bojezo delati temeljna dela nove elektrarne.

Novo elektrarno gradi svetovna tverda Fiat iz Milana, dosedanja dve elektrarni pa je zgradila družba Sade iz Benetk.

Letina na Banjški planoti

S pridelkom krme smo prav zadovoljni. Nakosili smo obilo sena in tudi otava je dala dobro. Vse kosnje so bile razmeroma lepe, saj smo zamudnikom je pri prvi kosnji precej nagajal dež. Zito je bilo zaradi spomladne zmrzali in poznejšega deževja bolj revno, zrna so drobna in lačna. Tako pozne žetve ne pomenijo najstarejši ljudje. Sadja letos nimamo nič, prav nobena vrsta ni obrodila. S krompirjem tudi nismo zadovoljni; pridelali smo ga bolj pičlo in še ta je poškodovan od črvov. Fižol je močno zapoznel, šele dozoreva; ker ga je napadla rja, ga bo tudi bolj malo. Prav tako tudi repe in korenstava sploh ne bo v obilici. Zaradi ajde smo v hudih skrbih; že nekajkrat jo je smodila slana, kakšen bo pridelek, je zelo dvomljivo. V zadnjih tednih nam povzroča mnogo skrbi in stroškov bolezen, ki je jela napadati govejo živino in prašiče. Pri govedu se pojavlja napetost in kot zgleđa, nekaka kužna driska. Mnogo živali je že poginilo, še več smo jih morali pa v sili zaklati. Tudi pri prašičih nastopa neka epidemična bolezen, ki ji strokovnjaki še ne poznajo izvora. Pravijo, da je nova bolezen in šele iščejo sredstev, s katerimi bi jo pobijali. Mnogo svinj je že poginilo, mnogo so jih morali kmetje za prislino zaklati. Škoda, ki jo zaradi tega trpe naša kmečka gospodarstva, je prav občutna in se veča iz dneva v dan. Bolezen pri prašičih ni razširjena samo po Banjški planoti, temveč že po vsej deželi. Posebno hudo divja po Kanal-skem, kjer ograža že celokupno prašičerejo. Glede boleznii pri goveji živini opozarjamo kmete, naj pazijo na pašo. Ponekod je trava na pašnikih napadla rja; ta trava je nezdružna, povzroča epidemično drisko. Mnogi živinorejci pa zakrivijo bolezen tudi iz malomarnosti ali nevednosti. Živine ne smemo zjutraj prežgodej goniti na pašo in je zvečer ne smemo puščati predolgo zunaj. Če pade slana, je paša škodljiva, kajti sparsjena trava navadno dela napetost, zaradi katere žival večkrat pogine, ako je nismo pravočasno zaklali.

Na velesejem v Ljubljano bo gotovo prislo tudi dosti ljudi, vaših znancev. Njim lahko izročite tudi naročila za »Slovenčev koledar«.

V šoli. Učitelj razlaga: Kilogram ima 100 dekagramov in dekagram ima deset gramov. Nato vpraša: »Ali ste vsi razumeli?« — Popček: »Koliko gramov ima pa telegram?«

Pašičeva. Srbski državnik Nikola Pašić je bil znan po svojih duhovitih odgovorih. Nekoč se je peljal mimo kaznilnice v Nišu. Njegov spremljevalec, po poklicu profesor, reče Pašiću: »Kako imenitna zgradba, ta kaznilnica! Vsi ministri in politiki v skupščini vedno raje glasujete za kredite za kaznilnice kot pa za šole.« — Pašić: »Hm, veš, prijatelj, mi politiki se v kaznilnico še vedno lahko povrnemo, v šolo pa nič več.«

Zelena veja. Dva zaljubljenca, France in Metka, se sprehajata med drevjem. Metka se navdukuje ob cvetju in veselo vzklikne, ko opazi ptička, zibajočega se in žvrgolečega na vejici. Nato France: »Njima je lahko, ko pa sedita na zeleni vejici!«

Skopuh in sviteš. Skalar ima kmetijo na veliki samoti. Samo vsako drugo nedeljo gre na taro k maši. Pa si neke nedelje umislil v svoji skoposti dober načrt. Ko pride domov, pove, da so gospod oznanili, da je ves teden post. Drugo nedeljo gre samo hlapec k maši in ko pride domov, slovesno oznanil: »Danes so gospod župnik za ves teden praznik oznanili. Hvala Bogu, vsaj nismo ves prejšnji teden zastoj otepavali zelja.«

Za moža ali finejš? V elegantno modno trgovino za gospode stopi dama. »Prosim, pokažite mi ovrtnice!« — »Za moža ali kaj finejšega?«

Podjeten možak. »No, Tone, kako ti gre?« — »Sedaj imam veliko stvar. Alkohol pridobivam iz daljč.« — »Kaj — alkohol iz daljč? Kako pa to delaš?« — »Čisto preprosto. Daljce prodam v mestu in za denar si kupim žganja.«

Las. Jože gre v gostilno in naroči juho. V juhi plava las. Jože ga z žlico ulovi. Polem odkrije še en las. »Natakar!« — »Gospod?« — »Glavnik mi prinesite!« — »Glavnik?« — »Da, najprej moram juho počesati.«

Katehet. »Kaj je Bog ustvaril peti dan?« — Mihec: »?« — Katehet: »No, kaj leta po zraku?« — Mihec veselo: »Aeroplan!«

Zdravko piše mamici: »Ljuba mamica, zelo se mi toži po tebi. Prosim, pridi me v nedeljo obiskat. Če pa bi bil v nedeljo dež, pridi dan poprejš!«

Ni zadovoljen. Hlapec pride h gospodarju in ga prosi, naj mu zviša mesečni zaslužek: »Saj ste dejali, da mi boste zaslužek zvišali!« — Gospodar: »Dejal sem, da ti ga zvišam, če bom s teboj zadovoljen.« — Hlapec: »Pa niste zadovoljni?« — Gospodar: »Nisem, ker hoče višji zaslužek!«

V časopisnem uredništvu. Urednik: »Pa ste povsem prepričani, da je ta pesem vaše delo?« — Pesnik: »Kajpak da sem!« — Urednik: »Neverjetno! Nikdar bi si ne bil mislil, da bom kdaj videl pred seboj pokojnega Valentina Vodnika.«

Smela, kamor se obrne. »Ali ste dobili posojilo?« — »Nisem. Pri prvi posojilnici so mi rekli, da me premalo poznajo, pri drugi pa, da me preveč poznajo. Sedaj res ne vem, kam naj se še obrnem?«

Nista se razumela. Dijak sreča na ulici gospoda, ki vpraša: »Po-po-povej m-m-mi, k-k-kje j-je t-t-tu s-s-sola z-za j-j-jee-clanje?« — Dijak: »Oh, gospod, kaj boste s soljo za jecljanje, ko že tako odlično jecljate!«

Nočeta barka. Brivec Koren se je hotel peljati na izlet na Gorenjsko. Ko stopi k železniškemu vozu, pravi: »Ali je ta Nočeta barka že polna?« — Pa se oglasi neki potnik: »Ne še; drugače je že vse zbrano, le osla še ni.«

Preveč kadi. »Ožka,« vpraša Petriček, »kako visoka je Himalaja?« — »Nad osem tisoč metrov.« — »In Vezuv?« — »Tisoč tri sto metrov.« — »Zakaj ni postal Vezuv višji?« — Mati s pogledom na ožeta: »Ker preveč kadi, ljubček!«

13 nevest in samo en ženin. Župniku v nekem malem mestecu ameriške države Missouri so pred začetkom maše sporočili, da bi se neki mlad par rad poročil. Župnik je dejal, naj počakata, da bo maša končana. Ko je nehal brati mašo, je izpred oltarja dejal: »Oni, ki se žele poročiti, naj stopijo pred oltar! Na ta poziv je stopilo pred oltar nič manj kakor 13 žensk, ki so očitno napakno razumele župnika — in samo en možki.

Z glavnico en milijon frankov je bila ustanovljena v Parizu tverka Baťa.

Pra-pra-prababica je postala Liza Meinungerjeva v Hildburghausnu v Nemčiji. Ima 12 otrok, 40 vnukov, 82 pravnukov, 11 prapravnukov in 1 prapravnuk. Liza je stara 90 let.

7 smrtnih žrtve je zahtevala eksplozija pri mestecu Chateau Chillon ob Zenevskem jezeru. Dvajset vagonov je skočilo s tira, ker je kamenje zasulo progo.

Kuga je izbruhnila v Hsingkingu v Mandžukuu; pričeli so s cepljenjem v množicah.

Naredbo o prisilnem zbiranju bukovega žira je izdala slovaška vlada.

26.863 obratov za tujce, med njimi skoraj 20.000 restavracij in kavarn, ima ta šas Svica.

Gramofonske plošče bodo uporabljali v nemških učilnicah zlasti za učenje jezika.

Zensko skrivno policijo bodo ustanovili v Bolgariji. poroča dnevnik »Dnes«.

3190 kaznjencev, obsojenih na daljši in krajši zapor, so pogojno izpustili na svobodo v Španiji.

158 oseb, starih nad 100 let (85 moških in 73 žensk), živi v Bolgariji; 15 stoletnikov je že v tretji dobili zobel.

Milo iz mastnih kuhinjskih odpadkov in iz natrijevega hidrata je izdelal neki švedski kemik.

Gole noge si barvajo pariške dame s trpežnim lakom, ker jim primanjkuje nogavic.

Največ obiska v vsej Nemčiji so imeli preteklo kopališko dobo Karlovi Vari.

Peto obletnico proglasitve generala Franca za državnega poglavarja so praznovali 1. oktobra v Španiji.

7000 živilskih nakaznic so ukradli zlikovci iz občinskega urada v Borgu pri Parizu.

Rdečilo za ustnice je proglasila Japonska za državni monopol.

Trinajst rudarjev je našlo smrt pod ruševinami novega podzemnega rova v bližini španskega mesta Fuente Arcada.

Bolnike, bolne na želodcu, zdravijo v nemškem Heidelbergu s krompirjevim sokom.

Za šalo se je hotel obesiti te dni, da bi prestrašil mater, sin vozača avtomobila v nekem kraju v Šlezvik-Holštajnu. Ko se je mati vrnila, je našla dečka mrtvega.

87.000 ton rozin bo letos pridelala Grčija.

V Nemčiji so uzakonili odredbo, po kateri ima nevesta padlega vojaka za sebe in svoje otroke pravico prevzema njegovega imena.

Borov gozd s okamenelimi drevesi so odkrili štiri metre pod vodno gladino nekega jezera v severnem Jütlandu.

800.000 ton znaša mesečna proizvodnja mesa v Franciji. Povprečna normalna potrošnja pa znaša 1.7 milijona ton.

3000 ton sladkorja bo Češko-Moravska dobavila Grčiji, ki bi rada kupila še 30.000 ton sladkorja.

Površino kmetijske zemlje je povečala Švica od 185.000 na 270.000 hektarov.

Delitev kruha v Franciji: do treh let starosti 100, od 3—6 let 200, od 6—13 let 275, od 13—20 let 350, od 20—70 let 250, nad 70 let 200 gramov. Težaki in ročni delavci dobe po 350 gramov.

Grške tovarne bodo odslej izdelovale eno samo vrsto oblačilnega blaga za vse sloje prebivalstva, je sklenilo grško ministristvo za preskrobo.

Letošnja žetev na Švedskem je bila najslabša, kar jih pomnijo v zadnjih 50 letih.

Posebne vlake za tuje delavce, podobne vlakom za vojaške dopustnike, so zdaj uvedli v Nemčiji.

Slanikov, da je morje kar belo, je južno od Kodanja na Danskem; ena sama ribiška ladja je oni dan pripeljala k obali 15.000 ton slanikov.

V nekem japonskem dnevniku je bil te dni objavljen konec romana, ki je pričel v istem listu izhajati ravno pred 21 leti.

Polhove kože kupuje
L. ROT, krznarstvo
LJUBLJANA, Mestni trg 5

ČLOVEK IN ZDRAVJE

Pravilno dihanje in dolgost življenja

Nemški zdravnik dr. Roemheld je nastopil z novo teorijo o pomenu dihanja za človeško življenje. Z rentgenskimi preiskavami je dosegel, da se z vsakim vdihom in izdihom s pomočjo trebušne mrene spremeni oblika srca in glavne dovodnice. Pri vdihavanju se trebušna mrena zniža in raztegne dovodnico, pri izdihavanju se zviša in jo stisne. Dihanje izvaja neko vrsto pasivne telovadbe, ki rabi izboljšanje krvnega obtoka in odpravi razpadlih snovi, s tem torej podaljšanju življenja nekega organa. Roemheld priporoča to gimnastično trebušno mreno oziroma glavne dovodnice zdravim v utrditev, bolnim, posebno takšnim s povišanim krvnim pritiskom in pooperjenjem žil, pa istotako, aamo z nekimi omejitvami.

Kako se branim prehlajenja? Mnogo nas je, ki nam škoduje vsak najmanjši prehl. Zato je potrebno, da si grlo na kak način zavarujemo. Dobro sredstvo za to je vdihavanje jodove tinkture. To storimo na ta način: na kosček vate kanemo kapljico jodove tinkture. Omočeno vato primemo z dvema prstoma in jo držimo v ustih. Sedaj vdihnemo skozi usta in nato izdihnemo skozi nos. Tako vdihavamo in izdihavamo par minut. To delamo zjutraj in zvečer. S tem postopanjem preprečimo nastop prehlajenja za dotični dan in tisto noč. Seveda, če smo že prehlajeni, nam to ne bo mnogo pomagalo.

Celokrvni pritisk 200 črt in čez, kakor nastopa pri nervoznih razburjenjih, ni smrtno nevaren, tudi če traja dalj časa.

Proti padavici pomagajo baje piki čebel, ki nabirajo med iz cvetov plemenitega kostanja. Za silo učinkuje baje tudi med iz teh cvetov vsak dan k zajtrku.

Draga bolezen. Anglija, ki je meglena in mokrotna dežela, je seveda tudi dežela revmatizma. Nedavno so izračunali, koliko jih ta revmatizem stane. Takole govore številke: leta 1937. je dežela zaradi te bolezni izgubila 242 milijonov delovnih dni. Pri tem je treba upoštevati še, da je bilo tem bolnikom za te izgubljene dni treba plačati iz bolniških blagajen celih 17 milijonov funtov šterlingov (tri in pol milijarde bivših dinarjev) hranarine in drugih bolniških stroškov.

Skrivnostno zelišče je jodijska rastlina futitieng. Ima močen duh in izredno mnogo vitaminov. Je sila redka in zelo iskana. O njej gre glas, da podaljša življenje za več desetletij. O kitajskem knezu Cjan Li Lunu pripovedujejo, da je večkrat užival čudovito razstino, preživel 24 svojih žena, imel okrog 100 sinov in dosegel 255 let. Angleška vlada je dovolila sedaj veliko vsoto za znanstvena raziskavanja skrivnostnega zelišča. Če bo delo uspešno, bomo nedvomno malo dobivali v evropskih lekarnah futitieng.

Kadar rešujemo ljudi, ki so se ponesrečili zaradi toka visoke napetosti, se moramo napro prepričati, da smo od tal ločeni s slabim prevodnikom, suho desko, stolom, suhimi debelimi podplatmi itd. Ponesrečenca primemo samo z eno roko.

Jabolbol se lahko deli v dve vrsti: v naravnega in zadobljenega.

Bolniku moramo dajati hrano v popolnoma čisti posodi, s čistim priborom, a čistimi rokami, v čisti obleki. JEDI naj bodo okusne in ne preveč tople, ne preveč hladne. Med posameznimi obroki naj bo nekaj presledka, bolnik naj ima časa za zvečanje in požiranje. Ostanki jedi (kompoti) naj ne ostajajo ves dan v bolnikovi sobi.

Po najnovejših ugotovitvah vsebuje jabolčn lupina najmanj šestkrat toliko vitaminov kakor jabolčno meso.

Razvoj človeškega sluha. Pogostoma so že dvomili o izjavah mater, ki so trdile, da so razloženo začutili, kako se je njih še nerojeno dete obnemadeno, močnem trušču zdržnilo. Danes vemo po natančnih raziskavah z živalmi in tudi ljudmi, da dobi zaplodek že zgodaj sposobnost sluha. Gotovo je, da more bodoči zemljan vsaj dva, tri mesece pred svojim rojstvom vztrepetati pod visom topovskega strela in dobiti celo neko vrsto živčnega pretresa.

Pri zdravniku. Zdravnik preiskuje bolnika, ki je ves pojojen po nogah. »Ali igrate nogomet?« ga opira in mu ogleduje smekčane prste na nogah. »Ne,« odgovarja pacient, »pač pa tarok, in če ne igram prav, me žena opominja.«

Delavci v Bakuju spravljajo nafto v strugo.

Petrolej ali nafta se nahaja v zemlji in je v surovem stanju svetel ali temen, redko ali gosto tekoč, pogosto spremljan od zemeljskih plinov, ki se lahko vžgo. Vsebuje sestavne dele, ki radi hlape, pa tudi težko tekoča olja in raztopljeni trdi telesi, kakor je n. pr. parafin. Bogata na petroleju je Severna Amerika, ponajbolj pa se z njim tudi Srednja in Južna Amerika. Veliki vrelci nafte so na Kavkazu. V Aziji pridobiva nafto Japonska in še nekateri drugi kraji. Prav tako so petrolejski vrelci v Avstraliji in v Egiptu.

Seveda tudi Evropa ni brez petrolejskih vrelcev. Nafto najdemo v Italiji in Nemčiji, vendar prednjačita Galicija in Rumunija.

V samem začetku so zbirali petrolej preprosto po kotanjah in vodnjakih. Dandanes vrtajo s posebnimi pripravami globoko v zemljo in, ko pridejo do petroleja, na poseben način z razstreljavanjem razširijo luknjo v globčini, nato pa spravljajo s pomočjo sesalke nafto na beli dan. S surovim petrolejem napolnijo 6—15.000 litrov obsegajoče cisterne in odpošljejo v petrolejske čistilnice, ali pa spustijo nafto kar po ceveh iz kraja petrolejskih vrelcev daleč tja do morške obale.

Petrolejski vrelci gori (Nienhagen v Nemčiji).

KRI SODOBNE VOJSKE

Za prevoz petroleja po morju uporabljajo posebne ladje z velikimi železnimi cisternami in se za te vrste ladij — kakor že marsikomu znano — posebno zanimajo v vojnem času podmornice in bombniki.

Surova nafta je tekočina svetlorjave in celo črne barve in zoprnega duha. Boljše vrste petroleja je redek in lahek in se nahaja običajno

podobna smola, podobna tisti, ki jo uporabljajo za tlakovanje ulic.

Ni lahko z besedo povedati in razjasniti, kako se vrši destilacija surove nafte in bi bilo vsekar zanimivo, ogledati si ves postopek v kakšni petrolejski čistilnici (rafineriji). Zaenkrat naj zadostuje samo splošna ugotovitev, da iz surovega petroleja v tovarnah izdestilirajo

Petrolejska postaja za preskrbo ladij s gorivom.

globoko pod zemljo. Vrelci boljšega petroleja so v Pensilvaniji, Galiciji in na Sumatri. Težje vrste nafto ali petrolej pridobivajo v Bakuju ob Kaspiškem morju, v Kaliforniji, Limi in v Nemčiji.

Nekatere nafte razvijajo pline, ki se lahko vžgo, že pri 6 stopinjah Celzija. Večina petrolejskih vrst vre pri 40—60 stopinjah toplote. Ako pustimo surovo nafto vreti in izhlapevati, se vrelišče stalno viša; zadnji sestavni deli petroleja pa se spremene v plinasto telo šele pri 400 stopinjah toplote.

Surovi petrolej se dandanes redko uporablja, ampak destilirani. V posebnih tovarniških napravah ločijo iz surove nafte najprej zelo lahka, za njimi težja in nato najbolj težka olja. Nazadnje ostane od nafte parafin in temu

surovi bencin, čisti petrolej, plinsko in masno olje.

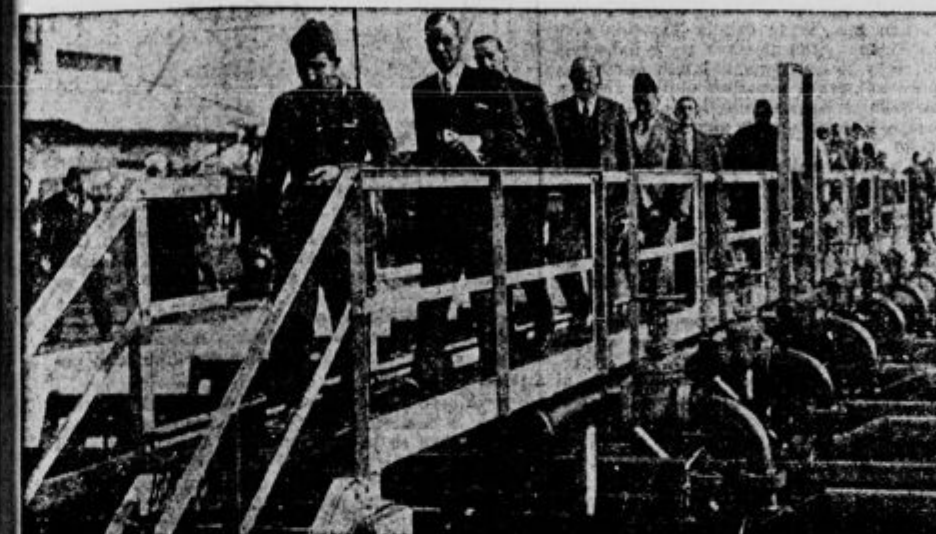
Kot surov bencin označujemo destilacijo proizvoda, ki so se ločili od surovega petroleja pri vročini do 150 stopinj. Ti so n. pr. gazol, čisti bencin, ligroin, mineralno terpeninov olje itd.

Čisti petrolej so izdelki iz surove nafte, ki smo jih dobili pri destiliranju v vročini od 150 do 300 stopinj. Ta petrolej je svetel kakor voda ali pa nekoliko rumenkast, vleče na no-

vo, vre pri 150 stopinjah in gori v svetilkah s pomočjo stena.

Plinsko olje se loči od surove nafte pri 250 do 360 stopinjah, je bolj gosto tekoče kot čisti petrolej in se uporablja pri raznih strojih.

Po destilaciji bencina, čistega petroleja in plinskega olja ostane od surove nafte gosto tekoča masa, ki neredko otpne že pri navadni

Petrolejske naprave v Kirhubu v Arabiji.

temperaturi. Uporablja se kot kurivo na parnih, kot mazavo olje, pa tudi za izdelavo valilna in šmira za vozove. Mešanico čistega olja z rastlinskimi oljem kupujemo v sodajalnih kot prašno olje za čiščenje podov, utilnicah in drugih javnih prostorih.

Petrolej so poznali že v starem veku. Po reselitvi v Perzijo so tam našli Judje petrolejske kotanje, v katerih so služabniki stražili krivnostni ogenj. Te goreče kotanje so bile kratkim prebivalcem sveti kraji odpuščanja

in sprave. Rekli so jim nephtar ali nephtoj, od tod ime nafta. V starem Egiptu so, vsaj izgleda tako, balzamirali trupla proti trohnobi s petrolejem ali pa z neko drugo, iz surovega petroleja dobljeno snovjo.

Glede važnosti uporabe nafte in njenih destilatov gazolina, bencina, bencola in kakor se že imenujejo, ni vredno izgubljati besed. Saj

danes vsi vemo, da je nafta kri ne samo vsega gospodarskega življenja, ampak tudi kot gonilno sredstvo aeroplanov in tankov prvi pogoj zmag na krvavih poljanah.

Zato so si v zadnjem razdobju vse države na vso moč prizadevale, da bi bile v pogledu pridobivanja nafte za vsak primer čim manj odvisne od tujine.

V Nemčiji so n. pr. na nešteti krajih navrtali zemljo, da bi odkrili nova ležišča nafte. Če bi dolžine vseh lukenj, ki so jih do nedavnih dni v rajhu zvrtali, sešeli, bi dobili nič manj kot 230 km dolg rov, to je približno 22 krat toliko, kolikor znaša razdalja od zemeljskega površja do spodnje meje stratosfere. V Schleswig-Holsteini so pri iskanju nafte zemljo zvrtali do globine 3818 m. To je tudi naj-

Petrolejski vod v Palestini.

večja taka luknja v evropskem delu zemlje. Najbolj globoko luknjo na svetu pa so do sedaj naredili v Kaliforniji, saj sega 4570 m globoko.

Upoštevajoč vse to, ni čudno, da si učenjaki prizadevajo najti za bencin nadomestilo, in sicer v lesnem plinu.

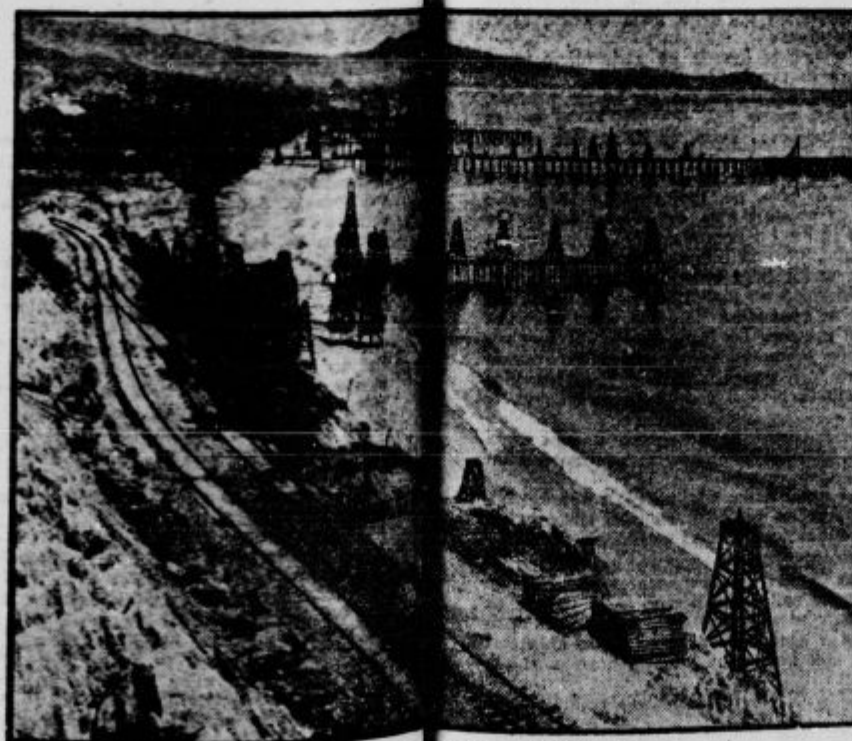
Izumitelj lesnega plina je profesor Mario Farragutti. Ta gospod se je že več let pečal z vprašanjem najbolj koristne uporabe lesnega plina pri motornih vozilih. V primeri z bencinom je lesni plin skoraj zastoj. Avtomobil, na katerem so novo pogonsko sredstvo preizkusali, je potrošil za vožnjo od 6 zjutraj do ponoči vsega za 6 lir lesnega plina.

Rimski listi so objavili razgovore s profesorjem Farraguttijem. Ta je povedal, da je najprej izdelal motorni plug na takšen pogon. Nato je zgradil avtomobil znamke Alfa Romeo z napravo za pogon z lesnim oljem. S tem vozilom je dosegel brzino 68 km na uro. Profesor Farragutti se je svoj čas udeležil krožnega potovanja po Evropi ter je prevozil v avtomobilu, ki ga je gonil lesni plin, 6000 km v 110 urah. Pogon motorja za vso to dolgo pot ga je veljal nekaj nad 200 lir.

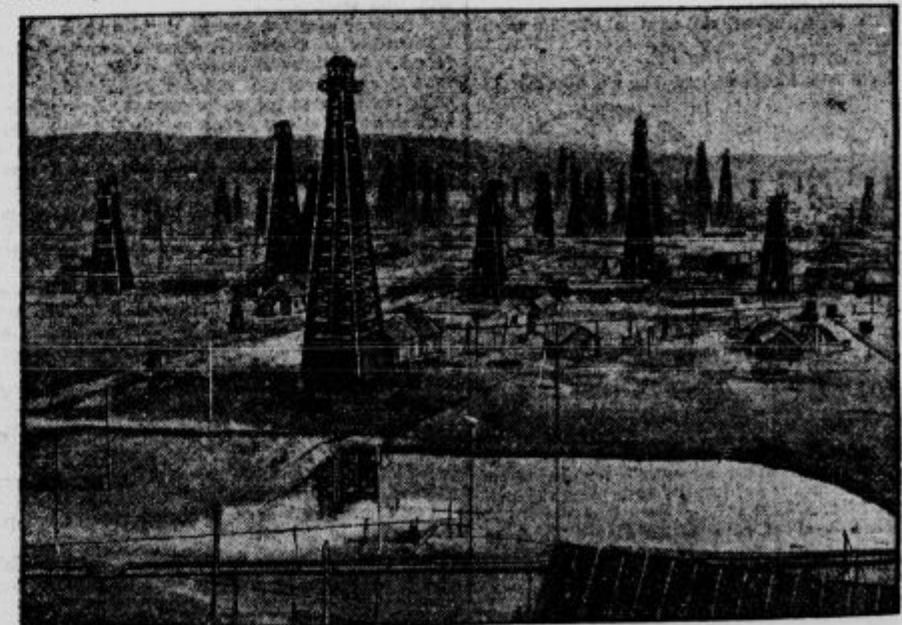
Novinarjem je profesor Farragutti izjavil, da sedaj dela na vzposobljenju lesnega plina tudi za letalstvo in bi torej v bodoče letalci namesto bencina vzeli s seboj vreče oglja.

Naprave za lesni plin so pritrjene na avtomobil tako, da njegovega izgleda ne kvarijo. Za vplinenje oglja potrebna peč je na avtomobilu zadaj v nastavku, ki je povsem sličen sedanjim shrambam za kovčke.

Se tole: profesor Farragutti je vozil nekoga, ki se je za profesorjev izum zanimal s svojim plinskim avtomobilom po Rimu in nazadnje sta popila v neki okrepčevalnici vsak po čašico vermute. In glejte, račun za vermut je bil večji nego stroški večurne avtomobilske vožnje po Rimu.

Pridobivanje petroleja v Kaliforniji.

Petrolejski vrelci v Rumuniji.

Toda jaz sem že velika, Mitja! Mama me je včeraj zmerila. Pogledaj me!

Dvignila se je na prste in rekla:
»Saj ti segam že do komolcev, le pogledaj, kako sem že velika. In mama mi je rekla, da znam plesati že kot velika dekleta. Mitja, tudi

nost. Od povsod, po vseh stezah in potih so se vračale ovce in koze proti dolini, medtem ko se je od daleč slišalo zvončkanje kravjih zvoncev.

Tamara je postala utrujena in ni več govorila. Od časa do časa je zaostala in le s težavo

Pravst s kavalkih planja,
Spisal M. De Carno.

SREBRNA OPANKA

jaz sem hotela kupiti nekaj od tistega kavkaškega trgovca, toda oče ni dovolil. Ali veš, kaj sem hotela kupiti? Križ iz koralov, ki je bil pripet na zelo tanko veržico. Toda oče mi je rekel, da to ni primeren okras za muslimanko.

»Res je, Tamaral! To je le za kristijane. Križ je namreč znamenje krščanske vere, ti si pa muslimanka.«

»Kakor oče, mati in ti,« pripomni deklica.

»Ne, jaz ne poznam korana, jaz sem kristijan, Tamara.«

Deklica je od začudenja razširila oči.

»Kristijan? Ne vem, kaj to pomeni.«

Pastir se je zamislil. Kako naj razloži otroku, da njeni starši žive v zmoti? Čeprav je bila mati krščanskega rodu, bo vendar Tamara vzgojena v muslimanski veri, ki je vera njenega očeta.

Mitja je prišel v zadrego in zato spremenil vsebino razgovora.

»Tamara, ti si še premlada, da bi mogla razumeti. Ko boš večja...«

»Toda povej mi, Mitja, koga moliš, če ne poznaš Alaha?«

»Molim k dobremu Bogu, ki je ustvaril nebo, zemljo, morje in sonce, ki je tudi nas ustvaril za svojo službo in ki nas bo poplačal za dobro, ki smo ga naredili na zemlji s tem, da nam bo odprl vrata v raj.«

»Kakšen je raj?«

»Jaz si ga predstavljam kot sijajen vrt, poln luči in godbe, kjer so vsi vedno srečni.«

»Tudi otroci?«

»Da, tudi otroci; srečni so stari in mladi, bogati in reveži, berači in kralji, vsi tisti, ki so se ravnali po Bogu in njegovih zapovedih.«

Tamara se je zamislila in resno vprašala:

»Torej boš ti prišel v tisti lep vrt, ko boš umrl?«

»Upam,« pravi pastir in se smeje, »razen če bom postal razbojnik. Toda, povej mi, Tamara, zakaj si postala naenkrat tako resna?«

»In kam bom jaz prišla, Mitja?« vpraša dekletce.

»Ali ne bom prišla tja, kamor ti? Kakšna škoda, da ne bom mogla biti tam, kjer boš ti!«

»Postušaj me, Tamaral! Če bom jaz prišel v raj, bom prosil Boga, da boš ti nekega dne prišla za mano. Ali si zadovoljna?«

»Ali te bo Bog poslušal?«

»Bog posluša vedno tiste, ki ga imajo radi in jih vedno usliši.«

»Ali je potrebno, da prideta oče in mati z mano?«

»Toliko boljše, če prideta.«

Tako sta klepetala ter šla za ovci, ki

spet dohitela pastirja, ki je hodil hitro, z velikimi koraki. Tedaj jo je Mitja prijel za roko in tako pospešil korak.

Na pragu hiše je že čakala Tinatina svoja hčerka. Njena vitka postava se je odražala med vrati. Bila je ogrinjena v lahno ogrinjalo, ki je komaj zakrivalo pravilno obliko njenega obraza in globoki izraz njenih lepih oči.

Komaj je Tamara zazrla mamo, je spustila Mitjevo roko, stekla k njej in se ji vrgla v objem. Potem se je obrnila proti mlademu pastirju, mu pomahala s slovo, medtem ko je ta vodil čredo proti napajališču.

II.

Tamara leži v postelji in še vsa prevzeta od elovesnosti današnjega praznika ne misli in ne more niti zaspati.

»Oh, mama, kako lepo sem se danes zabavala! Tinatina se nasmehne, prišedši v sobo, in postavi svetilko iz enega kota v drugega.

»Da, draga,« reče hčerki, »dovoli veselja si užila danes, zdaj pa zaspi, ker si gotovo že utrujena.«

»Ah,« vzdihne Tamara, »želela bi, da bi se

»Tako lepa tekma je bila... In Mitja je bil zmagovalček.«

prazniki nikdar ne končali!... Tako lepa tekma je bila!... In Mitja je bil zmagovalček: prav zato sem tako vesela.

Nato se obrne v postelji, da bi zaspala.

Deklica je v resnici preživela zelo vesel dan; že od ranega jutra dalje so se vrstile najlepše zabave druga za drugo: pesmi v čast junakom, katerih obletnico zmage so praznovali, igre, turnirji, na katerih so vitezi, jezdeci na iskrnih konjih, oblečeni v sijajne obleke, s sabljo, ki so je zadevala ob stegno in s perjanico na čeladi, tekmovali v spretnosti in drznosti.

Vršil pa se je tudi ples, na katerem se je odlikovala mala Tamara: imela je bilo obleko vezeno iz živobarvnih tkanin, na katero so padale dolge kite, okrašene s pozlačenimi trakovi. Nosila je rože v lasih in na nogah sijajne čevlje, opremljene s srebrnimi okraski. Plesala je s tako lahkoto, da se je je razveselil vsakdo: flavtisti in kitariji so zatrjevali, da še niso nikdar videli mlajše, lepše in ljubkejšie plesalke. Mala Tamara se je takoj zavedela, da izhaja iz plemenitega rodu in da je potomka georgijskih knezov.

»Mama, prav zares ne morem spati, mislim na toliko stvari!«

Tinatina se približa hčerki, ji popravi pregrinjalo na postelji in se nagne nad njo. Tedaj jo Tamara potegne k sebi z obema rokama, jo pogleda v oči in ji reče:

»Povej mi, mama, da me ne boš nikdar prodala kot druge deklice?... Želela bi vedno biti v tvoji bližini.«

»Moja mala, moje veselje in sonce moje duše, varovala te bom, dokler bom živeča... Kako ti neki more priti nocoj taka stvar na misel?«

»Poslušaj, mama, kaj mi je rekla Vera. Ona pravi, da so prišli na slavo tudi trgovci od daleč, dač, da bi nakupili sužnjeve... zato sem se bala...«

Še vedno sloneč nad hčerko strmi Tinatina z ljubeznijo v njene oči, ki čakajo odgovora, ji naravno pobožna njene kot svila mehke lase in ji pojasni, kako in kaj:

»Morebiti so trgovci res odpejajali s seboj dečke in deklice, ki so jih njihovi starši sklenili prodati, kot se je to dogodilo z Verino sestro, ki je odšla lani. Njen oče ni bogat in mora vzdrževati številno družino. Toda mi, moja mala Tamara, te ne bomo nikdar prodali...«

»Ali je bilo res tako, mama?... Oh, tedaj bom doma pomivala, pripravljala kavo, ti pa me boš naučila presti, šivati in vesti; potem bom pa pomagala Mitju pri varovanju drobnice...«

»In kaj boš še potem delati?«

Tinatina se nasmehne, božajoč Tamarine majhne roke.

»Naučila se bom jahati in oče mi bo dal konjčka, ki se bo imenoval Tapla, ker bo sladak in rjav ko med.«

»Da, da, moj biserček in moj erček.«

Položena se zasmeje tedaj tudi Tamara in opazuje mater zamirno:

»Draga moja mamica, ti veš, kako nesrečna bi bila brez tebe in brez očeta ter daleč proč od trat in mojega konjčka!...«

»Moja mala Tamara, tudi jaz bi ne mogla živeti brez tebe,« zavzdihne Tinatina, božajoč njena drobna lice. »Zdaj pa moja mala deklica, zapri oči in spi v miru.«

Toda Tamarini te besede ne zadostujejo in se vnovič obrača in preobrača na postelji.

»Mama, kaj ne, da ni res, da bi me prodala, četudi bi prišel mimo kak trgovec, ki bi me za visoko ceno kupil?... Toda, če bi me oče morda hotel prodati?...«

Tinatina se zdrzne in se ponovno obrne k svojemu okroku: »Ne, ne, moj mali golobček, oče je obljubil, da ne stori tega, saj vendar veš... On me ima rad in me bo ubogal... Nikogar drugega nimam ko tebe, moja zvezdica.«

»Jaz te imam tako rada,« zamomlja deklica, strastno pritiskajoč mamine roke na svoje ustnice.

»Kaj se ne spominjaš, da se je ustavil pri nas trgovec, šest mesecev bo tega, in ponudil zate veliko vsoto, da bi te lahko odpejal v Smirno, in da oče o tem niti govoriti ni hotel?... Ne delaj si nepotrebnih skrbi: spi v miru in na take stvari ne misli več.«

Tinatina pospravi še nekaj reči v sobi, zloži obleko male plesalke v omaro in se napoti iskat hčerkin najljubše opanke.

»Mama,« prosi mala, »daj mi moje opanke; hočem jih imeti vedno pri sebi: so tako lahke in me spominjajo današnjega lepega praznika.«

Mati položi zaželeane opanke na okroglo in nizko mizico, ki stoji poleg podglavnika. Nato se še enkrat nagne nad spečo hčerko in jo poljubi na zatisnjene trepalnice; potem narahlo odide iz spalnice in stopi v sosednjo sobo, selamlík, ki je pri muslimanih tisti kraj v hiši, ki ga hranijo za obiskovalca.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Potem se je ozrla proti mlademu pastirju in mu pomahala s slovo

so se valile v dolino. Iz doline so že opazili čredo, ki jo je priganjal zvesti pes in ki je bila že zelo nestrpna, ker bi rada čimprej prispevala v hlev.

Mitja je zopet zasviril na flavto. Zrak se je ohlajal. Iz tople zemlje je puhtel duh po travi in po cvetlicah. Obzorje so krasile rdeče, biserne meglene plasti in lepo motile nebesno enolič-

BORBA RASTLINE

semena razvila v drevesa, ki bi obrodila dalje prav toliko semen in bi ta semena vzklija, bi ta rastlina popolnoma pokrila vso zemljo. To se pa ne zgodi prav zaradi borbe, ki jo medsebojno bije rastlinski svet.

Naravoslovci zatrjujejo, da neka vrsta praprotili obrodil vsako leto približno pideset milijonov svojih semen (trosov). Računa se, da bi potomke ene same praprotili pokrile v kratkem času dve leti vso Severno Ameriko, če bi imele ugodne pogoje za rast. Rastline se torej bore ne samo proti raznim naravnim oviram, marveč tudi medsebojno proti pretiranemu razvoju nekaterih rastlinskih vrst.

Toda je še tretji razlog rastlinske borbe. Ta razlog tiči v notranjosti rastline same. V vsakem živem bitju je skrivnostna gonilna sila, da vedno silijo naprej in naprej in da skuša premagati vse ovire na svoji poti.

Kamor koli pade rastlinsko seme, povsod skuša zariti svoje klice in pogostito. Kakor kamen, ki se nujno kotali po položnem hribu, tako tudi živa bitja streme po življenjski rasti in skušajo premostiti vse ovire. Poglejte na zidove hiš, ki so oviti v zelenje: na njih pogostito rastline, ki so razbile trdo opeko s svojimi tipalkami in našle tam oporo, pa tudi polje iz katerega si črpajo snovi za svojo rast. Rastline so ustvarjene tako, da zmagujejo ovire, ki se jim stavljajo na poti njihove rasti.

Kakšen cilj pa vodi rastline v njihovi borbi? Kakor za živali, tako velja tudi za rastline dvojni smoter: borba za lastni obstanek in skrb za razvoj in obstanek potomstva. Vsa borba rastline gre torej za tem, da dobi dovolj hrane, dovolj prostora, dovolj vlage, dovolj luči. To je najbližji smoter vsake rastline. V drugi vrsti je ustroj rastline ves usmerjen v to, da omogoči nastanek in razvoj potomstva. Za ta dva cilja se rastlina spoprime z vsako oviro, ki se ji stavi na pot.

Ko se človek bori proti divjim zverem, strupenim kačam ali škodljivim žuželkam, je njegovo glavno sredstvo v tej borbi razum. Borba rastline za obstanek pa je na bolj nizki stopnji. Rastlina se ne zaveda, ko vlovi v svoje liste žuželko in jo porabi kot hrano. Tudi se ne zaveda, ko s svojimi mehkinimi koreninami razkopa trdo skalo in jo spreminja v mehko prst, da dobi iz nje hrano za svojo rast. Ne zaveda se, ko se obdaja z bodicami ter se tako brani pred požrešnostjo živali. Toda kljub temu ima čudovite načine obrambe in napadanja.

V DEŽELI PAGOD

Pokrajina Birma, južno od Kitajske, ob gorju Tibeta je znana po velikih rekah, številnih riževih nasadih; zlasti po mogočnih palačah, pagodah in samostanih. Kakor so nekaj tisoč let v Egiptu mogli graditi piramide le ob ogromnem številu podložnikov-eužnje, enako bi ta stara veličastna poslopja mogla govoriti o številnih človeških žrtvah. Nekaj mogočne kraljevske prestolnice so danes samotne in prazne.

Posebno pagode (budistovska svetišča) vzbujajo po mestih mogočen vtis. So delo mnogih vladarjev, bogato obložene z zlatom, krasno delo indijske umetnosti. Včasih so smeli tuji obiskovat te veličastne pagode, a ker v svojem ponosu niso hoteli pred vhodom sezuti čevljev, zato jim je zabranjen vstop v ta svetišča.

Umetniško in natančno izrezljane podobe raznih pošasti, zmajev, krohodilov in sving stražijo vhod v pagodo. Sredi nasadov se dvigajo številna majhna in velika svetišča, ki skupaj sestavljajo masivno pagodo. Kupača je navadno z zlatom okrašena. Okrog nje stoji kameniti kipi, ki predstavljajo besne in divje leve. V lopi pred pagodo stoji na vsaki strani hip Bude, zvončki visijo na malih zvončkih in ob dihu vetra prijetno pozvnanjajo.

Vsako leto svetišče v glavnem mestu vse ozivi. Tedaj iz vseh krajev prihitijo številni romarji, da opravijo daritve in zmrmirajo za to predpisane molitve.

Svetišče varujejo in oskrbujejo menihi v rumeni halji. Bivajo po celicah. Vsako jutro prilazejo iz celic z barvastimi prosjaškimi lončki, da si po okolici naprosijo hrane. Budistovski menih živi siromašno in sme le to jesti, kar mu ljudje v lonček dajo.

V Birmi skoraj vsak fant postane menih. Budisti verujejo v selitev duš po smrti. Če si je pridobil v življenju zaslužnih del, tedaj bo postal ali hudič ali žival ali človek. Če teh nima bo po smrti preživljal usodo moderada ali škorpjona. A njihova meniška zaobljuba ni večna. Ze po nekaj letih se lahko menih vrne med svet in se poroči. Kdor pa ostane menih skozi vse življenje, tega ljudstvo kot svetnika časti. S petnajsetimi leti si nadene rumeno meniško haljo. Na slovesni dan vetopa je

(Nadaljevanje na 14. strani.)

Smola barona Dorivala

»Njegov naslov dobite v detektivskem zavodu.« Prometej, pove gospod iz pisarne, ves vesel, da more mladi, brhki dami povedati, po čemur je vprašala. »Gospod je v službi v zavodu. Bil sem zraven, ko ga je stražnik izpraveval.«

»Kje je ta zavod?«

Gospod odpre imenik in pove hčerki konzula Rožiča cesto, kjer je bil zavod »Prometej«. Ruta se zahvali.

Gospod ravnatelj Zobec je bil koj pripravljen, da sprejme Ruto, ko so mu povedali, da bi mlada dama rada govorila z njim. Pozdravil je Ruto kratko, po vojaško, kakor je imel navado, in zaplital vanjo oči, kakor bi jo hotel predreti. Še preden je vedel, kaj želi mlada dama od njega, je že preračunal, koliko bo zahteval predujma, ki bi ga dobro oblečena dama utegnila dati.

»S čim naj vam postrežem? Bodite, prosim, prav kratki, milostljivi!«

Ruta je bila v zadregi.

Ni vedela, kako bi začela, da bi bilo prav.

»Mlada žena, ki se hoče ločiti od moža!« si misli ravnatelj Zobec. »Preskrbim naj ji vzroke za ločitev.«

»Gre za dogodek v hotelu Carski dvor,« pravi Rute. »Tam sta se spopadla pred nekaj tedni vaš uradnik in gospod Samostrel. Rada bi vedela, kako se piše vaš uradnik.«

Ravnatelj Zobec je osupel. Takale malenkost se ne izplača. Poskusiti mora, da napravi iz zadeve kupčijo. Naredil se je, kakor da ne ve ničesar.

»Ne razumem, kaj mislite, milostljiva. Da sta se spopadla? Bi ne mogli povedati bolj dolčno?«

»Kolikor se spominjam, je bilo v marcu, ob petih pri čaju, ko je hotel nek vaš uradnik v hotelu Carski dvor prijeti gospoda Samostrela. Gospod Samostrel je uslužbenca udaril po obrazu in zbežal. Rada bi vedela, kako se uradnik piše.«

Nalašč je povedala ime gospoda Samostrela, najsi ni bila še prepričana, je-li bil Samostrel zares oni gospod, ki je prišel drugi dan po dogodku v hotel z uradnikom iz zavoda »Prometej«, da sta zamenjava pojasnila.

Ravnatelj »Prometeja« niti na um ni prišlo, da bi sploh omenil ime gospoda Samostrela ali pobliže razpravljal o onem usodnem dogodku!

»Milostljiva,« pravi in nemirno pogleduje na

žepno uro, da bi ji s tem namignil, kako skopo mu je čas odmerjen, zdaj vem, za kaj gre. Če želite, bom uvedel temeljite poizvedbe o dogodku, ki mi je popolnoma neznan, in poiskal pred vsem med mojimi številnimi uslužbenci uradnika, ki bi radi z njim govorili. Je pa mogoče, da uradnika sploh ni več v moji službi. Taki ljudje so v moji službi od danes do jutri. Če mi daste naročilo, naj pozvem, kako in kaj je z uradnikom, tedaj upam, da vam bom mogel najpozneje v osmih dneh sporočiti vse, po čemur sprašujete. Če ne pridejo posebne ovire, ki bi zadevo podražile, bi vam zaračunal za trud in stroške dve sto dinarjev. Navada je, da se pri takih naročilih plača polovica vnaprej.«

Zahteve gospoda ravnatelja Zobca so spravile Ruto v nemajhno zadrego.

Dobiti naslov onega uradnika se ji je zdelo tako preprosto. Zdaj naj pa čaka še ves teden in dve sto dinarjev tudi ni imela pri sebi. Vendar se ji je zadeva zdela prevažna, da bi ne rada estranila vsch ovir. Čemu pa ima lepe in dragocene prstane?

»Sprejem vaše zahteve,« pove ravnatelj, sname briljanten prstan s prsta in ga da v poslih zvedenemu vodji zavoda »Prometeja«.

»Prosim, naj nese vaš uslužbenec tale prstam v zastavljalnico. Naj vzame zanj dve sto dinarjev, ki jih obdržite za nagrado. Po zastavni listek in pozvedbo pridem v osmih dneh.«

Da mu naslov in odide iz poslovnih prostorov »Prometeja«. Ravnatelj jo pospremi prav do vrat.

Dobrova pri Trebnjem. Tu je umrla 90-letna Marija Uhan roj. Jutraž, znana po svoji naklonjenosti do revežev. Bila je dvakrat v Ameriki. Sin ji je padel v svetovni vojni. Bog ji daj večni mir!

Dolenji Logatec. Ono soboto je sredi svojih dragih vzel slovo od zemškega življenja ter odšel v večnost dober in plemenit krščanski mož Ivan Mihevc, ki je vse svoje življenje bil dosledno zvest Bogu in narodu. V svojem dolgem življenju — dočakal je starost 81 let — je mnogo pretrpel in tudi mnogo žrtvoval za svoja nabela, katerim je ostal do zadnjega diha zvest in pošteno vdan. Zapusča 6 otrok in mnogo vnukov, izmed katerih je pred kratkim odšel pred njim v večnost njegov vnuk bogoslovec Pavle Godar. Vsem žalujočim izrekamo iskreno sožalje. Rajni pa naj pri Bogu uživa nebeško veselje!

Mirenska dolina. Krompir je izkopen. Ga ni preveč, precej je tudi gnilega. Tudi fižola ni bogve kaj. Koruza in ajda sta se popravili. Vinogradi obetajo dober pridelek. — Revnejši posestniki, ki imajo izsekane gozdne parcele, lahko zaprosijo upravitelstvo šole v Trebnjem in v Dol. Nemški vasi za brezplačno pogozditev.

Dolenja Stara vas pri St. Jerneju. Hude opekline na nogah je dobil 11-letni Alojzij Pavlič. Fant si je na paši zakuril ogenj, pri katerem se mu je vnela obleka. Alojzij je moral v bolnišnico.

Komarna vas pri Ceremošnjah. S kolesom se je peljal proti Podturnu 31-letni posestnik Franc Majhen. Na cesti je zavozil v nek voz in je mož dobil pri tem precejšnje poškodbe.

Iz pri Ljubljani. S kolesa je padel posestnikov sin Matija Rupret. Peljal se je iz Pijave gorice proti domu. Je zavozil na kamen, odletel s kolesa in se močno potokel. — »Slovenščev koledar« lahko naročijo naročniki Slovenca, Slov. doma, Domoljuba in Bogoljuba v trgovini Mirka Mertela na Igu.

Novo mesto. 5000 lit je darovala hranilnica v Novem mestu v korist osirotelih priseljencev. — Na novomeškem pokopališču so položili v grob uglednega obrtnika 72-letnega Leopolda Ciglarja. Naj mu sveti večna luč!

St. Vid pri Stični. Dne 30. junija 1941 je g. Omahen Ignac, župnik v Dobrniču, poročil v cerkvi sv. Roka svojega nečaka Jožeta Nose iz Malega Gabra v Marijo Balant iz Radohove vasi. Nevesta je bila zelo delovna članica dekliškega krožka in zadnje čase tudi načelnica. Pred tednom se je ranila v uših. Zastrupila si je kri. Umrla je v bolnici 26. septembra. Pripeljali so jo v domačo vas. Naj počiva v miru! — Radi lepih jesenskih dni je

IZ RAZNIH KRAJEV

grodje po vinogradih lepo dozorelo. Pričakovati je dobre trgave. Tudi ajda se je popravila. Ker je bila pšenica letos precej pozno dozorela, so mogli sejati ajdo šele koncem julija. Bati so se jesenske elane. Toda dosedaj je še ni bilo nikjer opaziti. Po krompirju je letos veliko vpraševanja. Veliko vagonov ga je šlo v Ljubljano.

Ribnica. S pošte v Ribnici je prestavljen v Cerknico Traven Franc, iz Cerknice na pošto v Ribnico pa Sajovec Lojze. — Gozdno pot Fračarjevec—Petračev led bodo posestniki te dni popravili. — Ono nedeljo je bilo žugnanje pri Sv. Frančišku. Prišlo je mnogo ljudstva. Po žugnanju so romarji pohiteli domov, kjer so jih čakali štruktji.

Lutrislo selo pri St. Petru. Na krušni peči je zaspal dveletni posestnikov sin Jože Gučan. V spanju je padel na tla in si zlomil roko.

Gušanj. V tukajšnji jeklarni je delavec Gregor Berčič stopil po neprevidnosti v žarečo Hlin-dro, ki je bila pokrita s peskom, kar revež ni opazil. Dobil je hude opekline.

St. Vid nad Ljubljano. 7-letni Andrej Kregar se je igral pri ognjišču. Pri tem je dečko preuknil po sebi lonce vrele vode in se tako hudo oparil, da je kmalu nato umrl.

St. Jakob v Slovenskih gorah. Viničarka Liza Krapčeva je zaprla svoja otroka v hišo. Pozabila je na mizi vžgalice. Sinček se je začel igrati z vžgalicami ob postelji in zanel požar. Otroka sta bila že napot zadušena od dima. Otroka je rešil smrti zdravnik, hišo pa ljudje, ki so prihili gašiti.

Jesenice. Odstranili so tri lesene prodajalne nasproti kolodvoru. — Pri delih s kaljenim železom so se ponesrečili delavci: France Legat, Janez Obman, Gregor in Stanko Robič, Andrej Rahne in Srečko Miami.

Lajtersperg pri Mariboru. Pri delih na neki novi stavbi sta bila zaposlena tudi France Črnc in Gradiške ob Pecnici in Lojze Dečman iz Krčevine. Naenkrat ju je zasula plast zemlje. Šele po napornem delu so oba hudo poškodovana rešili izpod zemlje, tramov in desk.

Nedeljska služba božja na Zaplazu. Kakor smo svoj čas poročali v »Slovenec« in »Domoljub«, se je skozi 14 nedelj vršila služba božja

ob 11 na priljubljeni božji poti Matere božje na Zaplazu. Z vsakoletnim zadnjim jesenskim shodom na rožnovensko nedeljo smo namerali te shode zaključiti. Vse nedelje so jih častili Marijini obiskovalci v velikem številu. Ti shod so jim bili resnična potreba, saj so imeli toliko prošnji, toliko želja v teh tednih do nebeske Krajice, da so vsako nedeljo novi častilci prihajali k njej. Obžalovali so, da bodo ti shodi prenehali in prosili, naj trajajo do konca oktobra. Tej splošni prošnji hoče podpisani župni urad ugoditi in sporoča, da bo na Zaplazu še naslednje tri nedelje v oktobra služba božja ob 11. Morda nam bo mogoče v doglednem času pri zaplaški cerkvi oskrbeti toliko potrebne zvonove. — Župni urad Čatež pod Zaplazo.

Šenčur pri Kranju. Pokopali smo 19 letnega dijaka Jožeta Eržena. Bil je sin malega kmeta iz Hlartaja. Dovolil je osem gimnazij z odliko. Zadnji čas je bil zaposlen pri meritvenih delih. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudi. Izredno mnogo je bilo tudi lepих vencev.

Primske vasi pri Litiji. Za večno nar je zapustila od kapi zadeta, nad vse priljubljena 72 let stara žena mlinarica Marija Kotar, po domače Cemzetova mati. — Pokojna mati je bila vzorna krščanska žena. Zvečer je opravljala svoje težko delo v mlinu, potem se je odpravila spat in je za vedno zaspala. Bila je zvesta naravnica »Domoljubac«. Blagopokojnica je bila posebno dobra mati revežem, ki jo bodo prav v sedanjih časih pogrešali. Naj jo vsemogočni Bog bogato poplaži. Ob odprtem grobu so pevc zapeli žalostinke, na grob pa smo ji položili mnogo vencev. Počivaj v miru, draga mati! Sorodnike tolaži Bog!

Ali ste že nakazali 11 lir za »Slovenščev koledar«? Če še ne, storite to takoj! Zadnjič so bile priložene tudi položnice za nakazilo 11 lir. — Naj naroče »Slovenščev koledar« tudi Vaši sosede. — Vsak naj stori vse, da bo družina »Slovenščevega koledarja« čim večja! Kdor koledarja ne bo v naprej naročil in plačal 11 lir, ga potem, ko bo izšel, ne bo dobil več za prej omenjeno ceno, ampak bo moral zanj plačati v trafiki 20 lir.

lom. Dotični uradnik, gospod Krvina, bo tega in tega v zavodu »Prometeja«, da gospodični Rožičevi ustno poroča.

Gospodična Rožičeva gre tja. Pa kako hitro! Zdaj ji je bilo vse jasno ko beli dan!

»Ljubezniv gospod, tu Samostrel« je končal Krvina in s hvaležnostjo misli na denar za bolečine. »Nekaj pa ne bi bilo lepo od njega: Da mi ni hotel in ni hotel povedati, kako je tisti večer prišel iz Carskega dvora, ne da bi ga kdo opazil!«

Ruta bi bila gospodu Krvini lahko natanko povedala...

Tako čisto in jasno je bilo zdaj vse! In Ruta je sklenila...

16.

Dorival je dobil pismo. Pismo je bilo zelo kratko:

»Spoštovani gospod Samostrel! — Prosim Vas, da me počakate danes ob petih popoldne pri znanem vogalu pred znano kavarno. — Ruta Rožič.«

»Neverjetno!« je rekel gospod Samostrel.

Od veselja je skakal! Prav zares je skakal! Ves prestrašen je Galdino pokukal pri vratih...

»Glej, da mrkne!« je zakričal gospodar. »In še nekaj: nisem znorel, da veš!«

Nestrpen je bil Dorival, nestrpen kakor še nikdar v svojem življenju.

Ob pol petih, trideset minut pred dogovorjenim časom, je stal že deset minut na Čevljarskem mostu, trpeč od vseh muk, ki jih prinese čakanje. Zelo se je razveselil, ko se je pri-

kazal tam čez, na drugem koncu mosta, širokopleči stražnik, njegov varuh. Mož postave se mu je zdel kakor dobro znamenje. Razen tega, in to je bilo še važnejše, si je lahko z njim pet minut preganjal čas.

»Dober dan!«

»—br dan!« se zasmije stražnik.

»No, kakšne so bile cigare?«

»Saj si vendar ne bom kupil za petdeset dinarjev cigar!« pravi stražnik dobre volje, pa nekoliko z očitkom.

»Seveda ne, seveda ne. Vendar mi povejte: Strogo izven službeno — —!«

»Kaj pa?«

»Lahko obrnete v kako drugo korist tegale kovača — tega tu?« Dorivalu se je posvetil med prsti kovač.

»Hehe!« se je zarežal stražnik. »Strogo izvenslužbeno?«

»Strogo! Ne maram prav ničesar od vas. Prosim — tole!«

»Zahvalim! Pokorno zahvalim!«

Mož postave je udaril s petami.

»Si smem dovoliti vprašanje?«

»Deset!«

»Zakaj — —!«

»Zakaj dajem, mislite? Ker ste moj dober duh! Ker se mi zmerom kaj zelo prijetnega dogodi, kadar vas srečam! Ker bi vas rad prav dostikrat srečal!«

»Hehe!« se smeje stražnik. »Tista — tista dama, ne?«

»Uganili ste!« pravi Dorival.

Tedaj je prišla Ruta. Tudi ona je prišla precej prej — natančno pet in dvajset minut.

Z resnim obrazom je Ruta pogledala Dorivala, ki je zaradi tega takoj pal iz oblakov. Kar tuja je bila.

»Peljite me, prosim, v kavarno!« pravi. — »Rada bi vam nekaj povedala.«

»Prosim, gospodična!«

Mož sta šla drug poleg drugega, stopila v dobro znani prostor, pozdravljena od dobro znanega natakarja, in se vsedla v dobro znani kotiček.

»Gospod!« reče Ruta rezko, »vi ste slepar!«

»Mojdun!« si misli Dorival.

Glasno pa pravi:

»Saj — saj — to, kaj bi dejal, je moj po-

klic!«

»Pa sleparite mimo svojega poklica, gospod!« je Ruta resna.

»Človek se navadi... se opravičuje Dorival.

»Se navadi, pravite? No, bova pa sleparije razkrinkala!«

»Prosim — prosim — se zatika Dorivalu.

»Preden vam povem, kar bi vam rada povedala, bi rada pribila, kar je dognano. Dognano je, kar po vrsti: — sicer pa vs opozarjam, da takoj vstanem in odidem, če mi vpadate v besedo — dognano je: Gospod Samostrel vidi damo v operi. Je predrzen, da pozdravi damo, ki mu je čisto tuja, ko jo sreča v živalskem vrtu. Po prečudnem naključju je imel gospod Samostrel priliko, da se je peljal z njo v arto z nekimi napačnimi prilogi. Dama je med te mrvce, da je gospod zelo poznan pohajkač. Sklenila je, da ga vzame v službo za neko namero, ki je bil zločinec zanj pripravljen.

(Nadaljevanje priboj)

Zenski svet..

Vrnitev s plesa

Marjetica in Majda bočeta na vsak način na ples. Mati jima brani, ker sta deklici še zelo mladi in tudi okolica, kjer se ima ples vršiti, je vse prej kot priporočljiva.

Dekleti pa le ne odnehata in mati se končno vda. Ker pa je sama bolehnata, prosi svojo prijateljico, naj spremlja deklici in pazi nanji.

»Pojdi kmalu počivat, mamica. Bodi brez skrbi, ne bova ostali predolgo. Hišna vrata lahko pustiš odprta, da ti ne bo treba vstajati, ko se vrneva.« Poljubila sta jo in veseli odšli na veselico.

Mati je res kmalu odšla v posteljo, toda spati ni mogla. Saj mati ne more brezskrbno spati, če so njeni otroci odsotni. In če ve, da so otroci v nevarnosti, ali ni njen nemišar še toliko bolj upravičen?

Ko jo je spanec že skoraj premagal, se je nenadoma spomnila, da je pozabila pustiti vrata odprta. Zaklenila jih je že kar iz navade kakor vsak večer. Kaj, če zaspi in ne bo slišala deklet, ko se vrnejo?

Vstala je, se za silo oblekla in odšla kar v temi iz sobe. Nesreča je hotela, da se je na stopnicah spotaknila in padla tako nesrečno, da je ostala na mestu mrtva.

Njeni hčerki pa se med tem zabavata na veselici. Obe sta razgreti od plesa in se smejeta dovtipom razposajenih tovarišev...

Šele v zgodnjih jutranjih urah se vračata domov, čeprav sta materi obljubili, da se vrnejo kmalu. Hišna vrata so zaklenjena. Potrkata, toda nihče se ne oglasi. Začeta se močneje trkati in klicati mater, toda zaman. Tesno jima postaja pri srcu. Kaj naj storita?

Treba je iti po ključavničarja. Toda čeprav je ta odklenil vrata z vetrihom, jih je le s težavo moglo odpreti. Neka ovira mora biti od znotraj. Dekleti se upreta v vrata in jih odpreta s silo. Ključavničar posveti z lučjo, da bi videl, zakaj se vrata niso hotela odpreti... Na tleh leži truplo uboge matere v mlaki krvi...

Točnost

Mogoče bi kdo mislil, da tisti ljudje, ki so zelo zaposleni, ne upoštevajo točnosti, ker so pač preobremenjeni z delom in zato ne morejo vsega pravočasno opraviti. V resnici pa je v večini slučajev ravno nasprotno res. Prav najbolj zaposleni ljudje so povsod najbolj točni, ker si znajo svoj čas pravilno urediti. Da morejo zadostiti vsem svojim dolžnostim, prevzamejo le toliko obveznosti, kolikor vedo, da jih bodo mogli izpolniti. Nikoli ne obljubijo tega, česar ne bi mogli izpolniti, toda kar se obvežejo, to izvršijo z največjo natančnostjo in ne čakajo za izpolnitev svoje obveznosti na zadnje minuto. Prihajajo ob pravem času in prav tako ob pravem času odhajajo.

Točnosti po večini ne poznajo oni, ki imajo preveč časa in ki ga zato ne znajo ceniti. Čas zanje ne predstavlja nobene vrednosti in zato ravnaajo z njim tako brezbrizno. Njihova netočnost pa jim povzroča marsikatero neprijetnost. Polagoma postanejo netočni in malomarni tudi v važnejših stvareh. Ta slaba lastnost je uničila že marsikatero življenjsko srečo in marsikateri življenjski položaj.

Otrokova hrana je prevroča

Nikar je ne obhlajaj na ta način, da pibaš vanjo. Pri tem prihaja slina v dotiko s hrano, čeprav tega ne opazimo. To pa ni samo neokusno, ampak nemalokrat za otrokovo zdravje silno škodljivo. Če je kdo jetičen, more na ta način prav lahko okužiti otroka, kajti otrok je posebno proti bacilom jetike mnogo manj odporen kot pa odrasel človek. Tudi pokušanje jedi z isto žlico, s katero je otrok, more biti usodno.

Namesto z milom lahko pereš s krompirjem, posebno svilenke tkanine in takšne, ki so pobarvane s slabim barvilom. Krompir se skuha napol, tako da v roki ne razpade, nato se drgne z njimi tkanina kakor z milom.

Složnost v vzgoji

Jožica kriči na vse grlo in cepeta z nožicami, ker bi rada splezala na okno, pa je mamica ne pusti. Niti prijazna, niti stroga materina beseda niž ne zaleže. Jožica ve, da če bo vztrajala v svoji trmi, bo dosegla kar hoče, zato ne preneha s kričanjem, čeprav je že skoraj hripava.

Mati pa se noče omeščati. Oče sedi pri mizi in prebira nedeljski časopis. Parkrat je že zarenčal, da je to muzike že sit. Ker pa Jožica le ne odneha, vstane od mize, postavi stol k oknu in pomaga punčki, da spleza nanj, čeprav ga mati tiho svari: »Ne stori tega! Drugič bo sama splezala na stol in se ji lahko kaj zgodi.«

Oče pa se ne zmeni za njene besede. Smeje se in boža svojo malo po zlatih kodrkah. Sedaj, ko je nehala kričati, ni nič več hud nanjo. Jožica pa je vsa vesela svoje zmage.

Kakšne posledice bo imelo takšno ravnanje? Prihodnjič bo Jožica še bolj trmasta in ne bo nič več ubogala svoje mame.

Vzgojitelji si ne smejo v svojih ukazih in prepovedih nikoli nasprotovati. Če so mnenja glede vzgoje različna, jih je treba razjasniti med seboj in ne v navzočnosti otrok. Nikoli pa ne sme en vzgojitelj omalovaževati ali celo ovreči zapovedi drugega, ker je na ta način onemogočena vsaka vzgoja.

Jožica je trmasta...

Med štirimi očmi

A. S. Hudujete se, ker Vam teta brani čitati knjige. Pravi, da je za to škoda časa. Skušajte svojo teto nekoliko razumeti. Ko je bila ona v Vaših letih, dekleta niso toliko brala kakor danes, zato se ji to zdi odveč. Skušajte ji včasih pripovedovati kaj zelo lepega in zanimivega ter ji povejte, da ste to čitali v knjigah. Na ta način boste tudi v njej zbudili polagoma zanimanje za knjige. Seveda morate to delati obzirno. S silo in z zabavljanjem se v takšnih stvareh ne da ničesar doseči. Čitanje knjig Vas pa vendar ne sme ovirati pri Vašem poklicnem delu, ki je prvo.

R. D. Vaš načrt je zelo moder. Ne samo Vi, vsako dekle bi se moralo naučiti gospodinjstva, preden se poroči. Če ji je to mogoče v domači hiši, je gotovo zelo dobro. Toda če imate možnost, da greste v gospodinjstvo šolo, je še mnogo bolje, ker se tam še mnogo več naučite. — Mož bo svojo ženo še bolj ljubil, če mu bo znala dobro gospodinjiti, kar je posebno važno v sedanjih časih.

To mladostno zanesenjaštvo, ki hrepeni le po ljubezni in zaščiti dekleta prav lahko zapelje. Moška zunanost ni vedno porok za moder in plemenit značaj. Toda, kdo bi mislil na vse to, ko srce vzplamti v ljubezni že ob samem pogledu in se topi ob nežnih, božajočih besedah.

Stefkin Drago je bil vesel in lahkomišeln človek. Povedal ji je le to, da ne more dolgo vzdržati v eni službi, da ima umetniške talente, da zlasti ljubi glasbo, Stefka niti opazila ni, da je Drago take vrste moški kot njena prijateljica Dora med ženskami. Našla ga je v družbi, s katero se se starši večkrat sestajali.

»Oh, ta grda rokavica,« ji je nekoč zašepetal. Prihodnjič Stefka na levo roko ni več oblekla rokavice. Tega ni storila iz kokečnosti, saj je že poznala ni. Dragu je hotela napraviti uslugo in tudi njej je dobro delo, če jo je prijel za roko. Ob takih prilikah se je spomnila Stanka. Če bi bila kdaj isto čutila zanj, bi bila gotovo njegova žena. Vendar, kaj je to, kar čuti, ali je to ljubezen? Kako težko ženska spozna resnico v labirintu svojih čustev.

Stefka se ni popolnoma predala čustvom, skušala je svoje razmerje do Draga trezno preudariti.

Ko ga je nekoč opazovala pri kartah, je denar kar stresal, če je malo pil, se je njegov obraz čudno izpremenil. Nekoč je opazila, kako se je zagledal v tujo damo.

»Saj ga še nič ne poznaš,« ji je večkrat dejala pamet, »vendar ga ljubiš,« je takoj ugovarjalo srce. Nasveti pameti so ob pisanih slikah domišljije postajali vedno bolj plašljivi.

Navadno se je takole potolažila: »Saj imam za odločitev še čas, Drago me še niti vprašal ni. Toda, če ima brat prav, bo tedaj morda že prepozno!«

Zopet se je zatekla k teti Ani. Teta, ki ji je bilo Stefkin znanje z Dragom že znano, ji je kar naravnost povedala: »Vidva nista drug za drugega. Drago je nadarjen, a lahkomišljen in nezanesljiv. Moški, ki se do 30. leta ni uravnovesil, ne more ustanoviti svoje družine.

»Ali, teta, midva se imava rada,« ugovarja Stefka, sin to je vendar najvažnejše. — »Samo ljubezen še ne zadošča za srečen zakon. Ljubezen je kakor bengalski ogenj, ki nekaj trenutkov plamti v očarljivo lepi svetlobi, v hipu ugasne in zapusti te dim in smrad.«

Stefka se je zamislila: »Ko sva poleti govorila o Stanku, si mi rekla, da je za zakon potrebna ljubezen, Draga imam rada. Sedaj ničesar več ne razumem.«

»Potrpi, dragi otrok, vidim, da se morava o tem vprašanju temeljito pogovoriti. Pametno dekle si in gotovo veš, da ima človek dve naravi: nižjo telesno in višjo duhovno. V čustvih, ki jih imenujemo ljubezen, se javlja naša nižja čutna narava. Zaljubljenec hoče ljubljeno osebo videti, slišati in se ji približati. A duša s to ljubeznijo nima nič opraviti. Kako bi mogel oni, ki resnično ljubi, drugega zapeljati v greh? Kakšna ljubezen je to, ki nekoga nesebično priklapa nase, čeprav si še ne more ustanoviti lastnega doma? Čutna ljubezen vidi in hoče uživati le telesno lepoto in telesne odlike druge osebe. A ker je po telesu lepota minljiva, mine tudi čutna ljubezen.

Duhovna ljubezen je zakoreninjena v višji človekovi naravi. Duša ljubi čistost, poštenost in poštenost bližnjega, ker vidi odsev božje lepote v njem. Te ljubezni se ne boš nikdar na veličala, saj globine lepe duše ne moreš izčrpati. Srečna bosta zakonca le, če ju veže duhovna in čutna ljubezen. Obe morata zrasti v lepo harmonično celoto, kakor tvorita duša in telo večno lepo celoto človeka.

Samo duhovna ljubezen brez čutne ljubezni je zopet le prijateljstvo, ki za zakon tudi ne zadostuje. Kajti zakon je življenjska zveza dveh teles in dveh duš, ki mora trajati do smrti.

Ali sedaj razumeš, Stefka, kaj je tvoji ljubezni manjkalo poleti in kaj ji manjka sedaj.

»Da, sedaj razumem, toda, teta, ali bi se na jini duši ne mogli sčasoma zblizati. Sedaj se še malo poznavam, ko bi vsaj vedela, če je veren.«

(Nadatljevanje sledi.)

Za naše mlajše

STANKO IN VERICA ODKRIVATA NOV SVET

»Res, Francek,« je dejala, »vse to je nad vse čudovito. Nikoli se ne morem vsemu temu dovolj načuditi. In nikoli ne bomo mogli vsega razumeti. Verovam moramo, da Bog za vse skrbi, veseliti se moramo, da to vemo, zaupati popolnoma vanj in mu biti hvaležni. Zelo pravilno je prejel povedal Stanko, da je namreč Bog tako velik, da more vsa eto z lahkoto storiti, da se ne utruji in da zanj ni nobena težava misliti na toliko stvari obenem. Toda ne samo to. On neizmerno ljubi vse to, kar je ustvaril in lahko smo uverjeni, da ne bo nikoli prenehal skrbeti niti za najmanjšo stvar, katero je ustvaril. Ah se ne spominjate, da je Jezus rekel: »Tudi nobenega vrabca Bog ne pozabi.«

»Da,« je dejal Stanko; »dejal pa je tudi, da sta dva vrabca za en noyčič, mi pa smo neizmerno več vredni.«

»Res je,« je smehljaje se odvrnila gospa Rayeva. »Toda ali veš, kateri je glavni vzrok, da je človek več vreden, kakor živali?«

»Zato, ker ima človek dušo in bo večno živel, tudi ko bo njegovo telo prenehalo živeti.«

Verica pa je postajala vedno bolj neestrna in je nenadoma zdrknila materi s kolen.

»Obljubila si nam, da nam pokažeš, kako se gradi kočja,« je dejala z nekoliko očitajočim glasom. Postajala je zaspana in zato se je spomnila na boho.

»Saj je sedaj še čas za to,« je odvrnila gospa Rayeva. »Pokažem vam, kako se začne graditi. Jutri boste sami nadaljevali delo.«

Z velikim navdušenjem so se otroci lotili dela. Na neobdelanem prostoru v bližini gozda so začeli kopati jame in postavljati kote. Gospa Rayeva jim je pokazala, kako morajo med kote pritrditi veje, tako da je nastala prava hišica. Veje, tako da je nastala prava hišica.

»To bo prava ciganska kočja,« je vzklila Verica.

»Nikakor ne, Verica,« je pripomnil Stanko. »Pozabila si, da smo Indijanci. To je vigan. Vanj bomo spravljali svoje orodje in jetinke.«

Še več naslednjih dni so se igrali Indijanci. Gospa Rayeva je našla nekaj kosov rjavega in rdečega blaga in jim je iz njega naredila hlače z resami. Vrtnar jim je priskrbel palice in vrvice, da so si naredili loke. Tudi puščice so si izdelali. Vigan je bil tako velik, da je v njem imel dovolj prostora ves indijanski rod s kraljico vred. Pokrili so ga s praproto in mahom.

Nekega dne so trije Indijanci iznašli novo, ljubko igro, ki je obstajala v tem, da so branili svoje ozemlje pred sovražniki, katere so imenovali »Crne noge«. Seveda je ta rod bil neviden navadnim ljudem. Toda Francek je tega sovražnika tako dobro opisal in njegove kretnje so bile tako žive in izrazite, da sta Stanko in Verica skoraj videla, kako so se sovražniki skrivali za drevesi in tičali v rokah svoj tomahavk. Igra je bila v najvišjem razmahu, ko so vsi trije hkratu nenadoma zagledali, da prihajata proti njihovu viganu dva neznanca dečka. Bila sta precej večja od Franceka. Imela sta kakih petnajst ali šestnajst let. Blizala sta se počasi in imela roke v šepih. Ko sta bila že čisto blizu, sta zaklicala:

»Dober dan! Najina mati je prišla obiskat vašo. Ni se nama ljubilo ostati v salonu in zato nama je vaša mati dejala, da lahko greva na vrt k vam.«

»Huraj! je veselo zakrlical Stanko. »Vidva bosta rod črnih nog.« Pojasnil jima je igro in jima povedal, kako naj napadeta in jima pokazal tudi velik kup borovih strožev, ki jim bodo služili kot strelivo.

Dečka pa sta odvrnila, da je ta igra preneumna. Sprehajala sta se in ogledovala okrog sebe. Norčevala sta se iz indijanskih oblačil, streljala s puščicami, dokler nista vseh porabila. Nato sta se spravila nad vigan. Strela sta ga tako, da se je skoraj popolnoma podrl. Končno sta predlagala Indijancem, da jih naučita »džiu-džicu« (japonska

rokoborba). Rekla sta jim, da jim bo to v njihovem indijanskem boju zelo koristilo.

»Hvala lepa! Ni potreba,« je odločno dejal Francek, ki je takoj spoznal, da sta ta dečka hudobna.

Dečka sta ga posmehljivo pogledala in izjavila, da je strahopetec. Tedaj je Francek seveda bil takoj pripravljen za pouk. Lotila sta se ga s takšno surovostjo, da je ubogi deček prebledel, toda nista ga mogla pripraviti do tega, da bi jo kal. Niti oglašil se ni. Nato sta se lotila Stanka. Ta pa je postal rdeč kakor rak od jeze. To ju je še bolj zabavalo in sta ga s še večjim užikom mučila. Verica ju je prosila, naj pustita Stanka pri miru, onadva pa sta se norčevala iz vseh treh.

Nenadoma pa je Alfred, mlajši izmed obeh, pobral kamen in ga z vso silo zagnal proti nekemu drevesu ob robu gozda.

»Presneta reč! Zgrešil sem,« Ali si videl, Tom? Bila je verica.«

»Ne,« je odvrnil Tom, »nisem je videl.« Toda škoda, da nimam puške s seboj. Nisem vedel, da so v tem gozdu tudi veverice.«

»Tako rad bi imel veveričjo kožo, da bi jo razpel v najini sobi. Ali se ti ne zdi, da bi bila boljše od one, ki jo ima Tonček. Ona je podlaščija in precej smrdi.«

»Res je,« je pritrdil Tom. »Veveričja je mnogo lepša, posebno če je rep zelo košat. Še bolje bi bilo, če bi jo dala nagačiti in bi jo postavila na najino mizo, kjer bi stala lepo pokonci in držala oreh s sprednjimi ščipkami.«

Verica je vsa prepadena gledala tuja dečka. Zdelo se ji je, kakor da se pripravljata izvršiti grozen zločin.

»Ali je res bila veverica?« je vprašal Stanko. »Jaz do sedaj nisem videl tukaj še nobene.«

»Seveda,« je odvrnil Alfred. Videl sem jo tako natančno, kakor vidim sedaj tebe, kako je plezala po oni debeli veji. Mogoče jih je v gozdu več. Ali pa imajo celo gnezdo v bližini.«

»Kako vesel bi bil, če bi mogel najti mladič,« je dejal Tom. »Odneseš bi jih domov in jih udomačil. Viktor mi je zadnjič povedal, kako je treba z njimi ravnati. On je pred kratkim iztaknil veveričje gnezdo. Ustrelil je samico, splezal na drevo in odnesel mladiče domov.«

»Brezarčnež!« je ogorčeno vzklila Stanko.

»Nisem vedel, da zna Viktor tako dobro streljati,« je dejal Tom. »Ko smo se učili streljati, je le redkokdaj zadel cilj.«

»Mogoče se mu je le slučajno posrečilo,« je odvrnil Alfred. »Včasih se je mogoče vevericam precej približati. Pojdiva v gozd; morda se nama posreči, da odkrijeva njihovo gnezdo.«

Krenila sta v gozd in pustila Indijance, ki so vsi prepadeni gledali drug drugega. Stali so poleg svojega porušene vigrana in lokov brez pušk.

Stanko je bil rdeč kakor mlad puran in je stiskal pesti. Francek pa je bil blede, toda miren. Verica bi se bila skoraj začela jokati.

Preden so utegnili spregovoriti kakšno besedo, so zagledali, da prihaja k njim gospa Rayeva z neko drugo gospo, katere niso poznali. Mali Indijanci so pogumno zatrli svoja čustva in vijdno pozdravili:

»Dober dan, gospa!«
Bila je to soproga nekega časnika, ki je pred kratkim kupil v bližini veliko posestvo.
»Kje sta moja dečka?« je vprašala.
»Odsla sta v gozd lovit veverice,« je odvrnil Stanko.

Gospa se je zasmejala, toda njen smeh je bil čisto drugačen, kakor smeh gospe Rayeve.

»Ah, navihanc!« je vzklila. »Ta dva sta prava naravoslovca. Tom ima doma celo skrinjo gnezd z jajčeci. Kadar koli najde kakšno gnezdo, ga prinese domov in ga zna tako ljubko pritrditi na kos veje.«

»Oh, kako more vendar kaj takega storiti!« je skoraj v joku vzklila Verica. »Ubogi ptiki!«

Tuja gospa je bila zelo presenečena. Vprašujoče je pogledala gospo Rayevo, ki pa ni rekla ničesar. Nato je začela znova pripovedovati:

»Moja dečka bi se bila morala vrniti v šola po velikonočnih počitnicah, toda v šoli je nastal požar in popravila še sedaj niso končana. Moj mož je sicer zelo nezadovoljen, da sta ostala doma, toda meni se zdi, da ne bosta zaradi tega nič na škodi, saj sta oba tako zelo nadarjena, da bosta prav kmalu nadomestila, kar sta zamudila. Ko nas obiščete, vam bom pokazala, koliko odlikovanj je Alfred že dobil v šoli. Ob priliki strelske tekme je dobil celo srebrn pokal.«

Stranko je skrivaj pozorno motril pripovedovalko.

»Če je naša mamica zadovoljna z nami, nas nikoli tako ne hvali,« je dejal sam pri sebi. »Stanko, stec v gozd in povej dečkom, da ju njuna mati čaka,« je velela gospa Rayeva.

Nekoliko pozneje sta se hudobna dečka poslovala in skupno z materjo sedla v razkošen avtomobil, ki jih je čakal na cesti. Naši ubogi uja Indijanci pa so pripovedovali gospej Rayevi vse, kar se je zgodilo.

Minilo je že več dni od onega neprijetnega obiska. Naši trije prijatelji so skoraj ves čas prebili v gozdu in se trudili, da bi zasledovali veverico, toda vse njihov trud je bil zaman. Nekega jutra pa se jim je končno nudil ljubeč prizor. Na mahu, ki ga je obsevalo sonce, pod veliko bukvijo, je sedela temnorjava veverica in si s ščipkami umivala gobček in ušesa. Imela je velik in izredno košat rep ter črne, živahne oči. Otroci so bili skriti za nekim drevesom in so jo vsi presenečeni opazovali.

Verica pa se ni mogla dolgo premagovati in je zamrmrala čisto tiho:

»Kako je ljubka!«

Zivalica jo je najbrž slišala, kajti nehala se je umivati in dvignila glavo. Čez hip pa je zagnila na drevo in skakaje z veje na vejo kmalu izginila.

Otrokom je bilo zelo žal, da so jo mogli le tako malo časa opazovati. Ko so pozneje šli skozi gozd in opazovali, če bi kje zasledili na drevesih kakšno luknjo, kjer bi se mogla skrivati veverica s svojim gnezdom, so odkrili nekaj, kar je vzbudilo njihovo pozornost.

Odkar so se igrali Indijanci, so se zelo izurili v iskanju sledov. Poznali so sledove vrtnarjevih korakov, kakor tudi drugih ljudi, ki so redno prihajali k njim. Razločili so sledove koles, konjskih podkev. Na močvirnatih tleh so znali razločiti celo sledove ptic in manjših živali.

Zato je njihovo izurjeno oko zelo hitro opazilo sledove neznanih stopinj v blatu poleg jarka, ki je ločil njihov gozd od občinskega. Opazili so tudi nekaj zlomljenih vej, ki so pričale, da se je nekdo plazil skozi grmovje.

V istem hipu se jim je po gozdni stezi približal vrtnar. Poklicali so ga, naj pride k njim.

»Brez dvoma so to bili mali cigani,« je dejal, ko je pogledal sledove. »Ves čas jih opazujem, odkar se je njihov voz ustavil v bližini vasi. Videl sem, da so med njimi trije dečki, ki niso večji od Franceka. Slišal pa sem, da so na sosednjih posestvih pokradli še več piščancev, zelenjavo in mnogo drugih stvari. Glavo stavim, da so to njihove stopinje. Videti je, da so še popolnoma sveže. Jutri zjutraj bom moral zelo paziti, če se prikradejo odkod. Navadno opravljajo svoj posel v zgodnjih jutranjih urah.«

(Nadaljevanje sledi.)

Nekaj besed o športnih rekordih

V naši deželi menda ni kraja, kjer ne bi imeli fantje navado, da bi od časa do časa preizkušali svoje moči. Vsaka vas ima svoje atlete in orjake, o katerih pripovedujejo, da so najmočnejši, najhitrejši in najspretnější. Najrajši se pomerijo fantje v metanju, pa tudi v dviganju bremen, v teku, skakanju, smučanju in jahanju. To je brez dvoma lepa navada, ki podlaga mladino k posnemanju in tekmovalstvu. Na krepke in postavne fante je vsaka vas ponosna.

Vsaka vas ima svoje atlete, pa tudi svoje rekorde. Kdo je rekorder? Tisti, ki najhitreje teče, ki najvišje skoči, ali ki n. pr. največ vzdigne. V športnih krogih beležijo prav natančno vse mednarodne in narodne rekorde. Svetovni rekord, katere dosegajo tekmovalci na olimpiadah so naravnost neverjetni. Komaj verujemo, da je res, ko vidimo atleta, ki skoči čez prečko, ki je čez dva metra visoka. Kdo ne bi občudoval fanta, ki skače čez 8 metrov v daljino? Kdor je bil na smuškinih tekmah, je lahko videl može in fante, ki so v treh urah pretekli 50 km in se jim je komaj poznala utrujenost. Neverjetno je, kaj vse lahko doseže zdrav športnik! Na smuški skakalnici v Planici so skakali slovenski smučarji že čez 70 in 80 metrov daleč, svetovni prvaki pa tudi čez 100 metrov! Tudi v plavanju imamo prvake, ki rabijo komaj 20 minut za plavanje na 1500 m!

JABLIN - Jabolčnik

za izdelavo umetne domače pijače Vas stane za 50 litrov zavitek L. 1140, po pošti L. 16—, 2 zavitka po pošti L. 30—, 3 zavitki po pošti L. 43—

Prodaja Drogerija Emona

Ivan Kanc - Ljubljana - Nebotičnik

Bralcem Domoljuba bomo v bodoče poročali o vseh važnih domačih in tujih športnih prireditvah. Prepričali se bodo lahko, da imamo Slovenci prav odlične športnike in tudi take, ki se lahko pomerijo z najboljšimi atleti na svetu. Želimo pa, da bi fantje na deželi tudi sami več tekmovali, da bi svoje uspehe merili in nam poročali o merah, katere so dosegli.

Ce se doslej niste vadili, vami v naprej povemo, katere mere boste dosegli. Zdrav in spreten fant lahko doseže z malo vaje sledeče športne rezultate:

Tek na 100 metrov: 15 sekund.

Tek na 1000 metrov: 3 minute 30 sekund.

Skok v višino: 1.10 metra.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

4. — 13. OKTOBRA

Mogočen pregled

industrijske, obrtniške in kmetijske produkcije kraljevine Italije in njene nove ljubljanske pokrajine.

Novoizgrajeno moderno razstavišče

Celotno razstavišče z vsemi razstavami je občinstvu dostopno do 9. ure zvečer.

Polovična vozšina na železnici

Pri postajni blagajni kupite cel vozni listek v Ljubljano in ga pustite žigosati pri velesejemski blagajni, nakar velja za brezplačen povratek. Vstopnina za enkratni obisk L. 4—, žigosanje voznega listka brezplačno.

Skok v daljino: 3.50 metra.

Suvanje krogle, težke 7.25 kg: 7 metrov.

Hoja na 25 kilometrov: 5 ur.

Plavanje na 100 metrov: 3 minute.

Da ne bi kdo mislil, da zahtevamo previsoke mere, dodajemo na koncu nekaj rezultatov, katere so dosegle slovenske športnice pri letošnjem prvenstvu v Ljubljani: v višino je skočila Pribovškova 143 cm, v daljino Pustivškova 4.43 m, žensko kroglo pa je vrgla Marinčkova 9.86 m.

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izborni, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekla za 150 litrov L. 1150, po pošti L. 20—, 2 steklenici po pošti L. 35—, 3 steklenice po pošti L. 47—.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1

Na deželi pa zahtevajte Mostin pri Vašem trgovcu ali zadrugi, ker si prihranite poštnino.

Ali ste plačali 11 lir za »Slovenčev koledar«? Če še ne, storite to takoj po položniti ali pa pri našem zastopniku!

LJUDSKA

POSJOJILNICA

V LJUBLJANI

zadruga z neomejenim jamstvom v lastni palači v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6 nasproti hotela Union

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in jih najugodnejše obrestuje, daje posojila na vknjižbo in proti poročtvu

Posojilnica je bila ustanovljena leta 1895.

»Domoljub« stane 18 lir za celo leto, za inozemstvo 30 lir. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnina, izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za Ljudsko tiskarno: Jože Kramarič.

Mali oglašnik

V Domoljubu se zaračunajo mali oglasi po besedah, in sicer plača tisti ki išče službo L. 0.20 za besedo; v ženitvenih oglaših in dopisih beseda L. 1—; v vseh drugih oglaših stane beseda L. 0.80. Vsem oglašom se pristoje še oglašni davek. Na manjši znesek L. 7—, za ženitvene oglase L. 20—. Redni Domoljubovi naročniki plačajo polovico manj pri oglaših gospodarskega značaja.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

1000 lir nagrade

dani tistemu, ki mi izsledi kobilu ajzolf simlo ali zelenko. Ima črno grivo, noge do kolen črnkaste, v desnem ušesu ima majhno bradavico v velikosti fižola. Visoka 163 cm, premer 175 cm. Stara je okrog 9 let, žig št. 108. Razpuščena v Mirni na Dolenjskem. Sporočiti na Jakob Širok, Srednja vas 4, p. Polhov gradec.

Suhe gobe

jurčke in lističe kupi vsako količino po najvišji dnevni ceni trdica Fran Pogačnik v Ljubljani, Tyrševa cesta št. 33 (Javna skladišča).

Hlapea

za vaš kmečka dela takoj sprejemem. Črne Jože, Ljubljana, Vodnikova 133.

1000 Lir nagrade

dobi, kdor izsledi konja fuksa s dolgo lico, s nekaj belih dlak vmeš, košat rep in griva, noge kosmate, na desnem oko slep, na notranji strani stegna ima malo bele kože — bila mu je odstranjena bradavica — je 160 cm visok, star 10 let. — Dovd, Slape 9, Dev. M. Polje.

Ugodno napredaj

stvalni stroji, kolese, otroški vozički, več harmonik t. t. d. pri »Prometu« — nasproti križanske cerkve. Tudi ob nedeljah dopoldne na ogled.

Nagrado 2000 lir!

Iščem kobilu, 6 let staro, črno-kostanjeve barve. V repu ima malo bele žime, na desni strani zgleda kot ispičanka, visoka 159 cm. Vzeta v Vižmarjih, razpuščena v Kajšt. Janca Dulc, Stranja 1, p. Bela cerkev.

700 lir nagrade

dobi, kdor mi sporoči, kje se nahaja konj fuka, na glavi dolga lisa, temen, star 7 let, višina 160 cm, št. 228. — Stimec Jos, Ostlinca stev. 3.

Pastirja

16—23 letnega, sprejem. Robežnik, Vič 48.

Hlapea ali dekle

do 20 let, s dežele - vajan konj, sprejem. Nastop takoj, Anton Jenko, Siska, Vodnikova 52.

Kdor pogreša konja

s žigom 866, naj hitro opise in pise na Ir, Novak, Dev. M. Polje 8.

Kmečka posestva

kupi »Globus« nakup in prodaja nepremičnin Ljubljana, Petrikova ul. 16 (Komuniska).

Pečke

jabolčne in hruske — kupi. — Črne, Ljubljana VII. Za vasjo 6.

Rabim služkinjo

za pomoč v kuhinji in vsa dela pri hiši. — Suknatič Jožeta, Ljubljana, Hradečkova 18.

Preizkušen redilni prašek

„Redin“ za prašiče

Pri malih prašičkih pospešuje Redin prašek hitro rast, krepi kosti in jih varuje raznih bolezni. Večji prašiči pa se čudovito hitro redijo in dobro prebavljajo. Zadoštuje že 1 zavitek za 1 prašič ter stane 1 zav. L. 4—, po pošti L. 8—, 3 zav. po pošti L. 18—, 4 zav. po pošti L. 20—. Mnogo zahvalnih pisem! Pazite: pravi Redin se dobi samo z gornjo etiketo.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1

Na deželi pa zahtevajte Redin pri Vašem trgovcu ali zadrugi, ker si prihranite poštnino.

Naročniki iz Tržaške in Goriške province morajo poslati denar vnaprej.

